

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat; **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

SUMAR

— *Autoritatea de fapt a hotărârilor*, de avocatul Ștefan Scriban;

— *Pe marginea art. 210 din legea spirtului din 1930. Competința jandarmilor ofițeri de poliție judiciară la constatarea contravențiunilor la cap. VI și VII din lege*, de Procurorul L. S. Belcin;

— *Legea Minelor, comentată și adnotată*, de G. D. Dumitrescu și Gr. T. Dobrescu, avocați, *Recenzie* de C. Xenii, fost ministru;

JURISPRUDENȚA:

— Inalta Curte de Casație s. Unite: *Ministerul de finanțe al Statului Grec cu Ecaterina Mexis și alții*. (Executare. Proces verbal constatând săvârșirea ultimului act de executare. Care instanță îl încheie? Art. 17 din 1852 pentru împiedecări; art. 403 Pr. civ. din 1865 și art. 403 Pr. civ. din 1900);

— Idem s. I: *Petre Popescu-Preoteșescu cu Maria Drăgan*. (Prescripție achizitivă. Just titlu. Bună credință. Titlu anulabil. Poate servi ca just titlu);

— Idem s. II: *Ecaterina Petrov cu Ministerul Public* (Case de prostituție. Patroni. Speculă ilicită. Nu beneficiază de dispozițiile decretului de grațiere no. 1960 din 1931. Art. 505 legea sanitară).

— Trib. Dolj s. I: *Ghizdoveanu cu Ecaterina Budai* (Contract de înscriere. Impozitele imobilului luate în sarcina chiriașului peste plata chiriei a le plăti către comună. Mandat de plată dat prin contract);

— Trib. Ilfov s. III: *Maria și C. Filipescu cu Amalia Abramovici* (Dotă. Clauza de întrebuițare și clauza de re-întrebuițare. Efecte. Vânzarea prin bună învoială).

AUTORITATEA DE FAPT A HOTĂRÂRILOR

Conform art. 1895 c. civ., o convențiune ce constată o vânzare, deși emanată *a non domino*, poate servi ca just titlu pentru prescripțiunea de zece ani, pentru că scopul acestei prescripții ar fi tocmai să acopere lipsa calității de proprietar în persoana vânzătorului (1), iar efectul acestei prescripții face ca posesorul să dobândească *erga omnes* proprietatea (2) imobilului respectiv.

În principiu, hotărârile judecătorești nu constituie un just titlu sau o justă cauză, pentru a duce la prescripție, pentru că nu-s translativă de drepturi, ci declarative. Prin excepție însă, ordonanțele de adjudecare (3) și hotărârile care constată un contract verbal ce transferă proprietatea, „pot fi primite ca justă cauză care să ducă la prescrierea proprietății, deoarece, în aceste cazuri, nu este judecata propriu zisă care transferă proprietatea, ci vânzarea constatată prin ordonanța de adjudecare și contractul de vânzare sau de schimb, etc., pe care-l constată judecata” (4).

Acest principiu a fost recunoscut astfel de Curtea de Casație: „Considerând că dacă sunt totuși hotărâri judecătorești care, *în mod excepțional*, sunt

1) C. I, 1600 din 1929, Jurispr. Rom. 1-2 1930.

2) *Alexandrescu*, XI, 234.

3) Care sunt considerate ca contracte judiciare solemne. *R. Demogue*, Tr. des oblig., II, p. 399, 343, 360, 365.

4) *Alexandrescu*, XI, 253. *M. L. on Mazeaud*, în *Dela distinction des Jugements déclaratifs et des jugements constitutifs de Droit*, zice că și hotărârea de adjudecare, care nu e decât un proces-verbal, e declarativă. V. rezumatul de I. Burșănescu în *Pand. Rom.*, 1. 931. VI, 31.

A apărut în Edit. „Curierul Judiciar”:

LEGEA LICHIDĂRII LOR DATORILOR COMERCIALE, COMENTATĂ ȘI ADNOTATĂ, de Ionel I. S. Codreanu, Doctor în Drept din Paris, avocat. Lei 30.

translative de proprietate, precum ordonanțele de adjudecare sau altele care constată o strămutare de proprietate... (5).

Spre a fi însă opozabilă terților o hotărâre ce constată o vânzare imobiliară, trebuie să fie transcrisă (6).

În materie de uzucapiune, prin *titlu* se înțelege *numai actele translative de proprietate*; pentru a putea dovedi însă proprietatea, hotărârile și împărțelile, deși nu sunt translative de proprietate, sunt titluri suficiente.

Din cele mai sus expuse, rezultă că un act juridic, deși emană dela un terțiu, poate, totuși, fi opus altuia ce n'a participat la acel act, precum, de asemenea, o hotărâre ce constată o transmisiune de *drepturi reale*, poate fi opusă terților (7).

Să ne raportăm acum la art. 973 c. civ., care zice că convențiunile n'au efect *decât între părțile contractante*; la art. 1173 c. civ., care, în primul alineat, spune că actul autentic are deplină credință în *privința oricărei persoane* despre dispozițiunile și convențiunile ce le constată, cum și la art. 1201 c. civ., referitor la autoritatea lucrului judecat limitată la *aceleași părți*.

Comentând art. 1173 c. civ., *Alexandresco* (VII, 157) zice că actul autentic face credință *despre convenția* ce constată atât în privința părților, *cât și în privința celor de al treilea*, căci *faptul* constatat prin act e dobândit *erga omnes* și că deși *faptul* constatat prin actul autentic există față de toată lumea, totuși *convenția* ce el constată, având un efect relativ (art. 973), nu-și produce efectele sale juridice decât în privința părților contractante (8).

Ilustrul profesor face, astfel, distincțiune între

5) C. I, 124 din 1916, *Jurispr. Rom.* 17 din 1916. 262. La vânzările pentru eșire din indiviziune, când cumpărătorul e un străin, nu un comostenitor, *jurnalul de adjudecare* e translativ, *fără a fi transcris*. C. I, 179 din 1914. *Jurispr. Rom.* 19 din 1914. 304.

6) C. I, 519 din 1915. *Curierul Judiciar*, 75 din 1915, 20 din 1914. Tot așa e și în dreptul francez. *Planiol*, I, ed. V, 2,612.

7) V., totuși, art. 1770 c. civ.

8) În materie de proprietate prin titlu se înțelege orice act care stabilește dreptul de proprietate, fie actul translativ, fie numai declarativ, cum sunt actele de împărțeață și hotărârile judecătorești. *Tr. Alexandrescu*, *Pand. Rom.*, 10 din 1950. III, 285. *Planiol et Ripert*, *Les Biens*, III, 361, p. 545. Un inventar făcut de autoritatea competentă poate forma o *presumpție* că bunurile prevăzute în el au aparținut defunctului, precum și titularul unui contract de vânzare are în favoarea sa *presumpțiunea* că acel care i-a transmis dreptul era proprietar. C. I, 675 din 1928. *Jurisprudența Generală* 17 din 1928. 798. S'a decis că dreptul de proprietate nu se poate deduce din presumpții, ci trebuie titlu. C. I, 2919 din 1926. *Pand. Rom.* 8, din 927. I. 195. Mai mult, în acțiunea în revendicare nu-i suficient titlul translativ, ci mai trebuie să dovedești că acel care ți-a transmis dreptul îl avea, că era proprietar. C. I, 92 din 1921. *Jurispr. Rom.* 16-17 din 1921. 212. C. I, 1704 din 1927, *Jurisprudența Generală* 35 din 1927, 1735. C. I, 199 din 1924, *Curierul Judiciar* 37 din 1924. C. I, 1414 din 1928. *Jurisprudența Generală* 28 din 1928. 1244.

fapte (9) și convenții și stabilește că faptele sunt opozabile *erga omnes*, pe când convențiunile își limitează efectul între părțile contractante.

Se admite că autoritatea lucrului judecat derivă din contractul judecătoresc: *Judicio quasi contrahimus* (10), de unde și concluziunea că judecățile au efect relativ și individual (11).

Intemeiat pe această regulă, *Alexandresco*, (VII, 540, no. 1) susține că hotărârea ce declară pe cineva proprietar *nu e opozabilă terțiilor*, dar că o atare hotărâre face credință despre existența sa *erga omnes* și că acel care a dobândit-o poate s'o invoce *ca fapt* contra acelora ce n'au luat parte la proces. Deci, zice *Alexandresco*, hotărârea care stabilește proprietatea, are în privința celor de al treilea *o autoritate de fapt*, iar *nu a lucrului judecat* și pe baza ei poți revendica, rămânând ca terțiul să dovedească dreptul său mai bun, or să atace în fals hotărârea, sau să invoce o posesiune ce duce la prescripțiune (12).

Chestiunea aceasta a fost examinată de E. Garsonnet (13), care, în rezumat, susține următoarele: hotărârea sau actul nu transferă proprietatea lucrului litigios față de terțiul ce n'a fost parte, căci bunul simț și art. 973 c. civ. se opun. Instrăinarea emanând *a non domino*, nu poate să despoaie pe adevăratul proprietar, iar după art. 973 c. civ., convențiunile nu vatămă pe terți. Interesul chestiunii se reduce la atât că, dacă titlurile de proprietate sunt opuse terților ce n'au participat la ele, acel care le-a produs s'a făcut toată proba și rămâne ca adversarul să combată proba, înscriindu-se în fals sau nerecunoscând semnătura, să stabilească că vânzarea emană *a non domino* sau să invoce prescripțiunea (14).

Pentru Garsonnet titlurile de proprietate sunt opozabile terților pe baza principului că actele auten-

9) I. L. *Georgescu* susține că titlurile autentice sau sub natură privată ce constată convențiuni, pot fi invocate de terții pentru dovedirea existenței unor *fapte* sau a existenței unei convenții. *Pand. Rom.*, 3 din 1930. II. 86 sq. Hotărârile ce constată proprietatea au *o autoritate de fapt* erga omnes, ca și un act autentic, conf. art. 1173 c. civ. Cei interesați pot face contestație, conf. art. 399 pr. civ., dar nu e destul ca cei interesați, ca terți, să invoce relativitatea lucrului judecat. *Trib. Dolj* II, 2 Noembrie 1929. Asupra acestei chestiuni, V. I. *Săndulescu-Nănoveanu*, *Pr. civ.*, ed. II, p. 919 sq., 1159. *Boitard*, *Pr. civ.* II, ed. 11, p. 85, 87.

10) Formulă ce *Tr. Broșteanu* o găsește inexactă. *Pand. Rom.* 6-7 din 1931. II. 183.

11) *Alexandresco*, VII, 539, 540.

12) În același sens, *Colin et Capitaint*, I, ed. II, p. 345.

13) *Tr. Th. et Pratique de Pr.*, III, ed. II, n. dela p. 547, 548, § 1128.

14) S'a decis că dacă revendici pe baza unui contract din 1921, pârâtul nu poate susține că întrucât imobilul fusese deja vândut în 1916 altuia, nu mai poți revendica pe baza contractului din 1921, căci chestiunea aceasta privește pe acel care a cumpărat în 1916. Deci pârâtul n'are calitatea de a contesta valabilitatea vânzării din 1921. C. I, 601 din 1928. *Jurisprudența Generală*, 33 din 1928. 1469.

tice sau sub semnătură privată recunoscute fac credință despre conținutul lor chiar în privința terților și anume, actele autentice până la înscrierea în fals; cum și din cauză că un act de vânzare făcut *a non domino* e opozabil adevăratului proprietar ca just-titlu, cu efect de a prescrie prin 10 sau 20 de ani.

Continuând, Garsonnet zice că hotărârea ce declară pe cineva proprietar n'are puterea lucrului judecat față de terți, dar face credință despre existența sa *erga omnes*, având o autoritate de fapt, ceea ce nu e de cât aplicațiunea principiilor generale asupra credinței datorite actelor. Art. 1201 c. civ. se aplică numai hotărârilor declarative și de aceea au efect relativ, pe când celelalte, cum sunt cele care crează o nouă stare de lucruri, ca hotărârile declarative de faliment, de adopțiune, de interdicție, de numirea unui consiliu judiciar, o adjudecare, toate acestea au un efect absolut, „qui tient moins à la chose jugée, qu'à la volonté légalement exprimée par le juge de créer une situation nouvelle” (15).

Aici e locul să cităm importanta deciziune după care hotărârea prin care se reziliază contractul de închiriere față de locatarul principal e opozabilă sublocatarului, care are numai un drept personal sau de creanță și deci e reprezentat de autorul său, chiriașul principal, în judecata urmată între acesta și proprietar (16).

De asemenea, că chiriașul neavând un drept real asupra imobilului, hotărârea obținută contra celui ce i-a închiriat de către un terțiu, e opozabilă chiriașului, deși n'a fost parte în proces (17).

Intemeiat pe autoritatea de fapt a actelor și hotărârilor judecătorești, eminentul jurist, d-l C. Stoianovici, își sprijinește pe acest principiu puterea lucrului judecat *erga omnes* a hotărârilor declarative de faliment, susținând că aceasta nu e o excepțiune la principiul autorității lucrului judecat, ci o aplicațiune a principiului din teoria probelor (18).

D-sa admite că drepturile și obligațiunile ce rezultă din o convențiune produc efecte numai între părțile contractante, dar că faptele constatate prin convenții sau hotărâri judecătorești sunt adevărate *erga omnes*.

În sprijinul acestei susțineri, se referă la jurisprudența franceză care admite că o hotărâre intervenită la cererea unui asociat și în acord cu mandatarul celuilalt asociat și care omoloagă procesul-verbal de lichidare și partaj încheiat de lichidator și în virtutea căruia asociatul reclamant e declarat proprietar al întregului activ al societății disolvate, că o atare hotărâre stabilește *erga omnes* situația de fapt și de drept pe care o consacră și deci un terțiu nu

poate fi primit să susție că această hotărâre nu-i e opozabilă, fiindcă n'a fost nici parte, nici reprezentat.

Deasemenea, d-sa se referă la art. 285 c. civ., după care, în caz de divorț, 1/3 din averea soțului vinovat trece în deplina proprietate copiilor, hotărârea fiind opozabilă *erga omnes*, fără să fie nevoie de transcriere (19).

În fine, d-l Stoianovici se referă la decizia Casației din 1930, care a consacrat regula că hotărârile penale condamnatorii, dintr'un motiv de ordine publică superior autorității lucrului judecat din art. 1201 c. civ., se impun judecătorilor din civil și, ca atare, hotărârea instanței penale constituie lucru judecat pentru instanțele civile, dacă faptul care a format baza acțiunii publice formează și baza acțiunii civile, deși procesul civil este purtat între alte părți (20).

Colin și Capitant (21), ocupându-se de problema ce ne preocupă, observă că efectul relativ al hotărârilor (art. 1201 c. civ.) „est rigoureusement calqué sur l'effet relatif des actes juridiques (art. 973 cod. civ.)”. Și această idee o repetă la p. 1001, unde arată că jurisprudența actuală, ce consideră ca constituind titluri irevocabile în sprijinul unei cereri de revendicare actele simplu declarative, ca împărțelile și hotărârile, nu trebuie să ne mire, mai ales în ce privește efectul hotărârilor, căci principiul relativității hotărârilor (art. 1201) nu e, în definitiv, „qu'un doublet de celui de la relativité des actes juridiques (art. 973)”.

Acești celebri autori dau o explicațiune nouă și originală efectului absolut ce-l au contractele al căror obiect e strămutarea proprietății (art. 971 cod. civ.), efect ce-l explică prin aceea că „la conclusion d'un contrat translatif entraîne un *ensaisinement fictif*, une prise de possession sous entendue” (22). Deci, în conflictul dintre reclamant și pârât în acțiunea în revendicare, „ou le voit, nous sommes encore ramenés à la comparaison à établir entre deux possessions (réelles ou fictives)”.

Prin urmare, în această concepțiune, contractul translativ de proprietate conține, implicit, o posesiune fictivă ce vine în conflict cu posesiunea reală a pârâtului în revendicare.

Și această opozabilitate, *erga omnes*, a contractelor translative de proprietate Colin și Capitant o explică pe baza regulilor fundamentale în materie de probă, căci legea nu reglementează proba drepturilor, ci organizează proba actelor sau a faptelor din

19) Cpr. C. Sion, Considerațiuni asupra art. 285 c. civ., p. 4, 7, 11, 12, 23, care pare a cere transcrierea. V. și *Alexandresco*, II, ed. II, p. 205, 519. C. I, 2318 din 1924. *Jurisprudența Generală* 11 din 1925. 632. C. I, 1562 din 1925. Pand. Rom. 9 din 1926, I, 2227. *Tr. Alexandrescu*, Pand. Rom. 3 din 1927. I. 65; Pand. Rom. 9 din 1927. I. 225.

20) C. I, 28 din 1930, *Curierul Judiciar* no. 3 din 1931.

21) I, ed. II, p. 545.

22) I, p. 1009.

15) *Garsonnet*, *ibidem*, și no. dela p. 548. V. și *Al. Costin* în *Pand. Rom.*, 1-3 din 1932. IV. 25 sq.

16) C. I, 255 din 1923. *Curierul Judiciar*, 22 din 1923.

17) C. I, 258 din 1916. *Tribuna Juridică*, 30-31 din 1919.

18) *Curierul Judiciar*, nr. festiv, 1892-1931, p. 66 sq.

care decurg drepturile. Regula din art. 1191 c. civ. se aplică numai raporturilor dintre cumpărător și vânzător, dintre donatar și donator. În raporturile însă dintre cumpărător sau dintre donatar și terți, această regulă trebuie înlăturată, iar revendicanțul trebuie să fie admis să invoce toate mijloacele posibile, căci art. 1198 c. civ. permite proba prin presumpții simple, ori de câteori n'ar fi posibilitatea de a-ți procura o probă scrisă. Dar tocmai acesta e cazul nostru: cel interesat, dobânditorul *proprietății*, a fost în imposibilitate de a-și procura o probă scrisă opozabilă tuturor, căci proba scrisă ce s'a putut procura nu consistă decât în un act cu efect relativ (23).

Cel mai mare jurist al nostru, Matei Cantacuzino (24), susține că relativitatea efectului hotărârilor nu e decât o consecință, un reflex al realității raportului constatat prin hotărârea judecătorească, așa că *efectul unei hotărâri e absolut sau relativ după cum raportul recunoscut e absolut sau relativ*.

Astfel explică d-sa efectul absolut al hotărârilor creatoare de drepturi relative la statul sau capacitatea persoanelor, cum e în materie de divorț, interdicție sau faliment. În modul acesta se explică de ce o tăgadă de paternitate, exercitată de bărbatul căsătorit cu mama, dă loc la o hotărâre cu *efect absolut*, iar exercitată de moștenitori, dă loc la o hotărâre cu *efect relativ*, principiul relativității fiind identic în materie de lucru judecat ca și în materie de contract" (25).

„Când, prin excepțiune, dovada unui raport contractual se poate opune unui terțiu (hoc sensu) *aceasta se explică prin caracterul real al dreptului* pe care contractul l'a transmis și care, *din cauza acestui caracter real*, e opozabil *erga omnes*; acesta e înțelesul art. 1173, al. 1 c. civ., care atribuie actului autentic (în limitele constatărilor personale ale agentului care a instrumentat), o credință opozabilă oricărei persoane; aceasta bine înțeles numai în măsura în care raportul constatat prin înscris ar putea, *din cauza caracterului real al dreptului transmis*, să fie opus unui terțiu”.

Astfel explică Matei Cantacuzino posibilitatea de a prescrie prin 10 sau 20 de ani în contra adevăratului proprietar pe baza unui titlu translativ de proprietate emanat dela *a non domino*.

„În acest caz titlul e opozabil erga omnes nu din o cauză inerentă puterii sale doveditoare, ci din cauza naturii raportului pe care titlul îl stabilește și care nu e un raport de obligațiune, ci un drept de proprietate”.

„De câte ori, din contra, dovada nu se invocă decât pentru stabilirea unui raport de obligațiuni, regula *fără excepțiune*, este că dovada nu poate fi invocată decât între părțile și ayants-cause ai lor, în relațiile cărora raportul de drept e susceptibil de a-și pro-

duce efecte. În alte cuvinte, *această principiu de relativitate care e la baza raporturilor de obligațiuni, cărmuește, pe cale de consecință necesară, și dovada acestor raporturi”*.

„Controversele din doctrină cu privire la acest principiu elementar se datoresc faptului că, în *teoria probei, autorii nu deosebesc în mod destul de precis dovada drepturilor reale de dovada obligațiilor, adică a drepturilor de creață*” (26).

Aceasta e una din cele mai frumoase pagini eșită din scripitoarea minții a marelui dascăl.

Drepturile reale aparțin ordnei publice, sunt absolute și durează cât există lucrul (27).

La lumina acestor principii apare și sensul clar al art. 1173 c. civ. Singura explicațiune a puterii ce o are un contract de vânzare ce emană *à non domino*, se întemeiază suficient pe caracterul dreptului real, drept ce, în părerea lui Planiol, crează o obligațiune pasivă universală (28), pe când drepturile personale sunt relative și se sting prin plată (29).

Am arătat însă că, în părerea Casafiei, la o acțiune în revendicare pârâțul n'are de făcut nici o dovadă și că nu-i suficient ca reclamantul să producă un titlu translativ de proprietate, ci mai trebuie să dovedească că transmitătorul era proprietarul dreptului.

* * *

Sintetizând cele expuse, vedem că ne aflăm în fața a două sisteme: a) sistemul care explică opozabilitatea actelor și hotărârilor pe baza art. 1173 c. civ., adică pe teoria probelor; b) sistemul care explică fenomenul opozabilității pe caracterul real al dreptului transmis.

Nu mi se pare temeinică părerea d-lui C. Stoianovici, care explică opozabilitatea erga omnes a hotărârilor de faliment prin teoria probelor. În adevăr, acest sistem confundă încetarea plăților, care e o stare de fapt, cu sentința care declară falimentul. Starea de fapt nu e încă falimentul (30), afară dacă se admite teoria falimentului de fapt sau virtual (31), dar, în cazul nostru, nu e vorba dacă starea de fapt e opozabilă terților, ci dacă sentința ce-l declară e sau nu opozabilă terților. Falimentul însă creând o procedură colectivă, prin însăși natura lui înlătură ideea de relativitate, căci altfel ar trebui să admitem posibilitatea urmărilor individuale (Pașcanu, Faliment, 97).

Prin urmare sentința ce declară falimentul e opozabilă erga omnes, facit jus, nu numai pentru că, cum spune M. Pașcanu (102), crează starea de faliment, ci, mai ales, pentru că nu se poate concepe un fal-

26) p. 655.

27) *Colin și Capitani*, II, ed. II, p. 42.

28) I, 2159, n. 1.

29) *Colin și Capitani*, II, ed. II, p. 112.

30) Nu e locul să discutăm aici dacă falimentul e sau nu o chestiune prejudicială.

31) *M. Pașcanu*, Falimentul, 8 bis, 27, 73 bis, 165, 348, 645.

23) I, p. 1112.

24) Elemente de Dr. civil, ed. I, 342, 635, 640.

25) p. 609.

ment cu efect relativ, falimentul fiind, cum admite acelaș emerit jurist (5 bis), o cale de execuțiune colectivă și generală.

Acelaș principiu explică și opozabilitatea absolută a hotărârilor ce declară divorțul, interdicția, etc. E posibil să se repete procedura divorțului sau a interdicției față de orice terțiu? Cine vrea scopul, vrea și mijloacele. Dacă divorțul ar fi relativ, nu te-ai mai putea căsători a doua oară, căci n'ai fi încă divorțat. Deasemenea, scopul declarării interdicției n'ar putea fi atins, dacă efectul hotărârii ce-o declară ar fi relativ. Efectul absolut al hotărârilor rezultă din natura respectivă a divorțului și a interdicției.

În ce privește hotărârea penală dată în materie de fals, citată de d-l C. Stoianovici, care susține că Curtea de Casație a aplicat principiul după care *faptele* constatate prin o hotărâre sau convenție, sunt opozabile erga omnes, desi acea hotărâre ce condamnase pe falsificatorul contractului de vânzare fusese dată după reclamațiunea altor persoane, așa că e lucru judecat față de acțiunea civilă, explicațiunea e că însăși natura condamnării împiedică ca hotărârea să aibă efect relativ. Incapacitatea rezultată din condamnare poate avea efect relativ?

Deci hotărârea de condamnare nu se impune ca fapt, ci ca hotărâre ce condamnă ca o măsură socială și care, implicit, nu poate avea decât un efect absolut (32). Faptul, independent de hotărâre, n'are nici un efect, așa că autoritatea sau opozabilitatea nu e a faptului, ci a hotărârii.

Problema capătă o greutate mai mare, când este vorba de transmisiunea ce emană a non domino și care duce la prescripțiune. În principiu, nimenea nu poate transmite mai multe drepturi decât are, principiu consacrat de art. 1770 c. civ. Pe de altă parte, ca să poți vinde, trebuie să fii proprietarul lucrului transmis și, cu toată controversa ce există asupra acestui punct, se admite că vânzarea lucrului altuia e nulă (33) sau măcar rezolubilă (34), or, că produce o eroare substanțială, dacă părțile au înțeles să facă o vânzare translativă, eroare ce atrage nulitatea vânzării; iar dacă părțile au cunoscut situațiunea, obligațiunea va fi nu *dare*, ci *facere*, ce, în caz de neexecutare, va da loc la daune, căci obligațiunea de a transfera un drept ce n'ar fi în patrimoniul debitorului, nu e o obligațiune *dare*, ci *facere* (35).

În fine, față de terți, vânzarea trebuie să fie transcrisă (art. 1295 c. civ., 721-724 p. civ.). Cu toate acestea, vânzarea ce emană a non domino poate, conform art. 1895 c. civ., să ducă la prescripție, fără a fi nevoie ca titlul să fie transcris (36).

Explicațiunea acestei puteri dată unui titlu translativ de proprietate emanat a non domino stă nu numai în caracterul real al dreptului transmis, nu numai în trecerea timpului care acopere lipsa de calitate a transmitătorului, cât, mai ales, cum spune tot Cantacuzino (p. 137), în nevoia apărării ordinii sociale, „care cere ca, în disprețul chiar al unui drept anterior părăsit și în disprețul chiar al echității, legitimitatea manifestării exterioare a unui drept prin posesiune”.

ȘTEFAN SCRIBAN
Avocat, Dorohoi

PE MARGINEA ART. 210 DIN LEGEA SPIRITULUI DIN 1930

Competința jandarmilor și Ofițeri de poliție judiciară, la constatarea contravențiilor la cap. VI și VII din lege

Stăruie de câțva timp în practica instanțelor noastre de judecată un incident cu caracter prealabil, care deși nu și-a găsit încă aplicare, e ridicat însă mereu de contravenienți. E vorba de incidentul privitor la competența jandarmilor, ofițeri de poliție judiciară, de a dresa procese-verbale de constatarea contravențiilor la legea asupra producției și desfacerii spiritului și bănturilor spiritose și anume la cele privind capitolul VI și VII. În speță, un contravenient trimis în judecată, pentru că fiind în stare de beție manifestă, s'a dedat la neorândueli pe stradă, turburând viața pașnică a locuitorilor satului.

Jandarmul șef de post i-a dresat proces-verbal de contravenție și l'a trimis în judecată.

Contravenientul a cerut să fie achitat deoarece procesul verbal fiind dresat de o persoană fără calitate — de șeful de post — și nu de agenții anume arătați la art. 210 din citata lege, este nul.

Instanța a luat act de acest incident, dar l'a respins, cu toată aparența lui de a fi fundat.

Intr'adevăr, în conformitate cu art. 210 din legea spiritului agenții cari pot constata contravențiile la art. 208 și 209 sunt: primarii comunelor rurale și comisarul în comunele urbane, inspectorii administrativi și financiari, medicii de județe, plăși sau comună, pretorii sau controlorii de finanțe, cum și alți funcționari delegați special de Ministerul de Interne.

De jandarmi, nici o vorbă. Ceeace ar însemna că dacă d-l Primar, n'ar bine voi să constate o contravenție din cele arătate și date în competența sa, șeful de post, care întrunește afaceri cu caracter important — crime ori delict — să nu poată interveni legal și eficece fiindcă textul — strecurat în grabă și fără a fi pus în concordanță cu dispozițiunile *din* dreptul comun — al legii spiritului nu permit acest drept.

La obiecțiunea că jandarmul fiind oficer de poliție judiciară, el poate conform procedurii penale să dresseze acte la orice infrațiuni, s'a răspuns cu două argumente:

1) Art. 225 nr. 2 din legea spiritului, abrogă dispozițiunile din alte legi, cari se referă deasemenea la regimul spirtoaselor arătat mai sus, precum și ori ce alte dispozițiuni contrare legii de față”.

2) Nici dispozițiunile referitoare la atribuțiunile jandarmilor oficeri de poliție judiciară din legea de organizare a corpului jandarmeriei prin care li se dă conform art. 31 lit. c, cercetarea și urmărirea tuturilor

32) *Alexandresco*, VII, 645 sq.

33) *Alexandresco*, VIII², ed. II-a, 92.

34) *Demetrescu*, II, § 91.

35) *Cantacuzino*, p. 635, 461.

36) *Alexandresco*, VIII², ed. II, no. dela p. 30; X, 699; XI, n. 3 dela p. 258; p. 259 t. și n. 1; C. I. 444 din 1924, *Jurisprudența Rom.*, 14 din 1924, 307; *Planiol* I, ed. 5, 2665.

infracțiunilor prevăzute de legile civile, militare și ordonanțele autorității locale „deoarece ce legea organizării jandarmeriei intrând în vigoare la 1 Aprilie 1929 (conform art. 60) e modificată de legea spirtului care intră în vigoare la 26 Iunie 1930 data publicării ei în Monitorul Oficial (art. 255). Dispozițiunile art. 60 din legea jandarmeriei, fiind contrare art. 255 al. II din legea spirtului, urmează a nu mai fi aplicabile, în ce privește competența jandarmilor ofițeri de poliție judiciară referitor la infracțiunile prevăzute de legea spirtului. Intr'adevăr e vorba de un conflict între legi speciale cari-și pot modifica între ele dispozițiunile; dar aceste legi speciale, nu pot modifica competența generală a ofițerilor de poliție judiciară din procedura penală.

În sensul acestor vederi Înalta Curte de Casație prin Decizia sa nr. 5.454 din 7 Iunie 1931 a stabilit că deși art. 25 al. I legea repausului duminical a omis pe sub-comisar în enumerarea agenților competenți a dresa acte de contravenție, el n'a modificat însă principiul dreptului comun, după care ofițerii de poliție judiciară pot constata ori ce contravențiuni. (Idem Casația II-a Dec. 7.658 din 1928; 1.835 din 1929; 1.140 din 1930). Și motivând pe acest considerent, tribunalul a respins incidentul de necompetință, considerând că în mod valabil jandarmul ofițer de poliție judiciară a dresat acte privitoare la contravențiile prevăzute de art. 208 și 209 legea spirtului.

De altfel noua lege a monopolurilor vânzării spiritului și băuturilor spirtoase din Aprilie 1932, a îndepărtat inadvertența din art. 210 al fostei legi, făcând competente și organele poliției judiciare în art. său 208, să dreseze acte privitoare la contravențiile despre care am vorbit. Dar aceasta, dela data punerii integrale în aplicare a ultimei legi a spirtului.

Cu această ocaziune readuc la suprafață vechea constatare, că nici noua lege a monopolului spirtului și băuturilor spirtoase din 1932, deși are dispozițiuni asemănătoare celor din legea repausului duminical, nu vorbește nimic despre ea dacă o modifică sau nu, lăsând și acum la interpretarea instanțelor de judecată, textele referitoare la acele dispozițiuni. Poate că viitoare nouă modificare va curma cu completările care sunt mereu necesare la legile noi modificate.

L. S. BELCIN

Procuror Parchet, Ialomița

LEGEA MINELOR*)

Comentată și adnotată de D-nii Gh. D. Dumitrescu și Gr. T. Dobrescu, avocați

Legislația minieră la noi în țară pare a fi în raport direct proporțional cu mărimea acelor bogății. Cantitatea de legi și regulamente miniere e prodigioasă.

Dela 1895, când P. P. Carp, Ministrul Domeniilor, a prezentat prima lege a minelor, așa de solid alcătuită, încât a putut înfrunta timp de câteva decenii mania noastră de a strica sau înlocui legile, de atunci și până azi exploatarea noastră au luat proporții uriașe, problemele s'au complicat, intervenționismul Statului a crescut în mod fatal, iar legislația a devenit un dedal în care te rătăcești.

Știu prin mine însumi ce muncă specializată e necesară întreprinderilor miniere, ori de câte ori trebuie să vadă ce trebuie să facă în cutare sau cutare împrejurare pentru a nu fi în conflict cu legea și mai ales cu regulamentul!

Prețul 400 lei. De vânzare la Curierul Judiciar.

De aceea erorile sunt frecvente, contravențiile involuntare numeroase, pedicile, vexațiunile, procesele se țin lanț.

Bietul petrolist sau exploatare minier (străin de cele mai multe ori) stă nedumerit în pânza de păiajen a legislației miniere ca Minataurul închis în Labirintul mitologic.

Cine să-l scoată de acolo?

Doar îndrăzneala, doar munca tenace și inteligentă a vreunui comentator. Și cine s'o întrepindă azi, când entuziasmul pentru muncă intelectuală nu pare a fi în creștere, azi când tiparul e așa de scump și cititorii așa de rari...

Iată de ce am luat în mână cu o reală surpriză și satisfacție volumul de curând apărut al meritușilor avocați Gh. D. Dumitrescu și Gr. T. Dobrescu, un volum de 700 pagini format mare, prefațat de eminentul nostru coleg Emil Ottulescu.

Tipărit cu o inteligentă variațiune de caractere, ceea ce înlesnește mult căutările, această lucrare respectabilă denotă mai întâi o muncă ale cărei eforturi pline de conștiinciozitate te izbesc la fiecare pagină.

Ce n'au pus autorii sub fiecare articol?

Legile noastre vechi ca și legile corespunzătoare străine, debateri, expuneri de motive, rapoarte, avize, note și jurisprudențele la zi, nu numai jurisprudențele Curților, dar și jurisprudențele Comisiilor miniere, fiscale, administrative, regionale.

Ce admirabilă pasiune profesională le-a trebuit pentru a închina acestor aride probleme atâta muncă.

Dar nu e numai atât. Volumul acesta nu e numai o lucrare de admirabilă și utilă adnotație. El e ceva mult mai merituos, căci sub fiecare articol e un comentat detaliat al cestiunilor de drept pe care textul legii le provoacă. Autorii au pus în aceste „observațiuni“ toată cultura lor juridică, luminând controversalele posibile cu gândirea lor proprie și îmbogățindu-le cu incursiuni în tratatele de doctrină străină. Cu modul acesta găsim sub articolele mai importante adăvurate studii de o luminoasă erudițiune, ca de pildă sub art. 46 al legii, unde e sediul materiei și caracterul proprietății miniere, și unde cititorul poate găsi oglinda completă a tot ceea ce îl poate interesa din punct de vedere pur doctrinal.

Rare ori comentatorul unei legi mi s'a părut mai desăvârșit din toate punctele de vedere.

Lucrarea tinerilor mei colegi va deveni indispensabilă oricărui exploatare minier și oricărui jurist.

Să-mi fie permis a le adresa o sinceră felicitare.

C. XENI

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIE S. UNITE

Audiența dela 26 Iunie, 1930

Președenția D-lui OSCARN NICULESCU Prim Președinte
Ministrul de Finanțe al Statului Grec cu Ecaterina Mexis și a

Decizia No. 41

Executare. Proces-verbal constatând săvârșirea ultimului act de executare. Care instanță îl încheie? Art. 17 legea din 1852 pentru împiedicări; art. 403 pr. civ. din 1865 și art. 403 pr. c. din 1900.

Instanța care încheie, potrivit art. 403 pr. cv., procesul-verbal ce constată săvârșirea ultimului act de executare, este instanța de la care emană titlul ce se execută.

Adesea instanța care săvârșeste de fapt executarea este aceeași care a și încuviințat executarea, întrucât își execută propriul său titlu; — când însă Tribunalul execută o decizie a unei Curți, sau o sentință a unui alt tribunal, atunci instanța care a încuviințat executarea și care deci este chemată a îndeplini

disp. art. 403 pr. c., este Curtea, sau Tribunalul de la care emană titlul.

Azultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Cons. Bădescu-Roşiori, pe d-l av. C. Stoeanovici pentru recurent, pe d-l av. M. Antoniadă şi Al. Cerban pentru intimaţi, pe d-l Procuror g-ral I. N. Stambulescu în concluziuni şi

Deliberând:

Asupra motivului III de casare, formulat de către Ministerul de finanţe al Greciei în numele Statului Elen, prin petiţia înregistrată la Curtea de Apel Bucureşti s. II-a sub No. 4503 din 1928, împotriva juralului aceleiaş Curţi No. 64 din 1928, motiv dedus judecăţii Secţiunilor Unite în urma divergenţei ivite în cauză şi al cărui cuprins este următorul: „Viola-rea şi greşita interpretare a art. 372 şi 403 proc. civ., exces de putere, nemotivare.

„Intrucât contestaţiunea, asupra căreia era chemată să statueze, a fost introdusă posterior încheerii ultimului act de executare de către Tribunalul Ialomiţa, am cerut onor. Curţii de apel să constate că, în conformitate cu disp. art. 403 din proc. civ. contestaţiunea este tardivă şi în consecinţă s'o respingă pe această consideraţiune. Nu este locul după cum am arătat Curţii să se facă vre deosebire în privinţa ultimului act de executare între deciziunile unei Curţi şi sentinţele tribunalului. Şi într'un caz şi în celalt fie că s'ar executa sentinţele unui tribunal, fie că s'ar pune în lucrare, prin intermediul tribunalului, deciziunile unei Curţi, ultimul act de executare e acela încheiat de tribunal. Art. 403 din proc. civ. e categoric în această privinţă. Dispoziţiunile lui nesuscetibile de interpretare sunt în armonie şi cu prescripţiunile art. 372, după care orice hotărâre, fie a unui tribunal, fie a unei Curţi, nu se poate executa decât prin mijlocirea tribunalului. De altfel, chiar independent de texte, nu putea fi altfel, din moment ce orice executare urmează a se face prin intermediul tribunalului, procesul verbal care e ultimul act de executare, nu se poate face evident decât de instanţa care execută şi nu se vede cum acest ultim act de executare ar putea cădea în competenţa tocmai a acelei instanţe, care nu are cu executarea nici o legătură. Onor. Curtea, nu examinează, însă, argumentele invocate de noi, sub cuvânt că redactarea art. 403 din proc. civ. care vorbeşte numai de tribunal, nu poate fi considerat decât ca o inadvertenţă a legiuitorului, fiindcă altfel ar fi în contra celorlalte texte arătate mai sus, ne respinge incidentul, decidând că ultimul act de executare trebuia încheiat de Curte. Soluţiunea — am arătat-o — e incontestabil eronată. Independent însă de temeinicia ei, nu era suficient ca onor. Curte să afirme că ar mai fi necesar să şi motiveze. Ori, e evident că simpla enunţare a unei contradicţii cu nişte texte pe care nici nu le arată, nu poate constitui o motivare. Cât priveşte argumentul de echitate că, dacă ultimul act de executare ar fi încheiat de tribunal, contestaţiile îndreptate la Curtea ar deveni în fapt imposibile pe lângă că e neconcludent poate fi ținută în seamă numai de lege-ferenda şi constituie nu motivarea unei soluţiuni, care trebuie să se sprijine pe texte, ci o încercare de justificare, care recurge la echitate. Aşa fiind, deciziunea Curţii respingându-ne incidentul, fără să motiveze pentru ce, este o deciziune evident nemotivată şi, ca atare, supusă casării“.

Având în vedere că din jurnalul atacat cu recurs rezultă că asupra apelului introdus contra sentinţei No. 88/93 a Tribunalului Ialomiţa, Curtea de Apel Bucureşti s. II-a a pronunţat, pe baza tranzacţiei părţilor, decizia de expedient no. 204/96; că, acea-

stă deciziune fiind investită cu formula executorie şi pusă în executare de statul Elen, Ecaterina I. Mexiş, Inginer Leon I. Mexiş şi George I. Mexiş, au făcut contestaţie la executarea efectuată pe bază ei, îndreptând contestaţia la Curtea de Apel Bucureşti, care pronunţase deciziunea de expedient şi ordonase executarea ei, că, la ziua judecăţii statul Elen, recurentul de azi, a cerut respingerea contestaţiei, între altele, pe motivul că este tardivă fiind făcută, după ce tribunalul, prin intermediul căruia deciziunea Curţii a fost pusă în executare, a încheiat procesul verbal prevăzut de art. 403 proc. civ., prin care s'a constatat săvârşirea ultimului act de executare; că, Curtea de apel a respins acest incident de tardivitatea contestaţiunii şi, pentru a hotărâri astfel, argumentează că, din spiritul art. 403 proc. civ. şi din combinaţiunea lui cu art. 372 proc. civ. şi textele referitoare la contestaţiunile asupra executării silite, rezultă că procesul verbal prin care se constată îndeplinirea ultimului act de executare, trebuie încheiat de instanţa care a ordonat executarea, iar nu de instanţa prin mijlocul căreia se face executarea, fie prin comisie rogatorie, fie în baza art. 372 proc. civ.; că, deşi textul art. 403 proc. civ. vorbeşte numai de de tribunal, iar nu şi de Curte, aceasta însă, nu poate fi datorită decât unei omisiuni a legiuitorului, căci, pe lângă că o interpretare în sensul literal al textului ar fi în contra celorlalte texte arătate, dar ar face iluzoriu dreptul de contestaţie la Curte, dat fiind că curţile se găsesc la distanţe prea mari de tribunalele prin care se execută titlurile, aşa că părţile n'ar avea mai nici odată timp suficient pentru a adresa curţilor, contestaţiile lor, înainte ca tribunalele să încheie jurnalele de săvârşirea executării.

Având în vedere, că, prin motivul III de casare mai sus expus, se pretinde de recurent că instanţa de fond hotărând astfel, a violat şi interpretat greşit art. 372 şi 403 proc. civ., a săvârşit un exces de putere şi nemotivare.

Considerând că, potrivit art. 372 proc. civ. hotărârile desăvârşie, pronunţate de tribunal, se execută prin mijlocirea lor; dacă hotărârea desăvârşită este a unei Curţi, cererea de executare se va îndrepta la acea Curte care o va executa prin tribunalul care a judecat în întâea instanţă, iar, conform art. 399 şi urm. din proc. civ. orice execuţie silită se poate contesta de cei interesaţi sau vătămaţi prin executare; contestaţiile, potrivit art. 403 proc. civ. se vor putea face în tot timpul cât va ţine executarea; odată ce cel din urmă act al executării s'a săvârşit, nu se va mai primi nici o contestaţie şi cel din urmă act de executare este încheierea pe care tribunalul va trebui să o facă, fără citarea părţilor, îndată ce va primi procesul-verbal de executare, constatând săvârşirea executării.

Considerând că vechea procedură civilă din anul 1865, prin art. 403, privitor tot la timpul în care se putea contesta execuţiile silite, prevedea că contestaţiile asupra hotărârilor executorii se vor putea face în tot timpul cât va ţine executarea şi că, odată ce cel din urmă act al executării s'a terminat, nu se va mai primi nici o opoziţiune sau contestare asupra execuţiunii. Acest text neprecizând care este cel din urmă act al executării, până la îndeplinirea căreia se putea contesta execuţiile silite, jurisprudenţa constantă a instanţelor superioare de fond şi cea a acestei Inalte Curţi, statornicită prin decizia no. 7

din 1897, pronunțată în Secțiuni Unite, era că ultimul act de executare, atunci când executarea se făcea de către Curte prin intermediul tribunalului, era încheierea instanței care dăduse ordinul de executare, adică, încheierea Curții că executarea s'a făcut în mod legal, căci, zice arătata decizie, instanța care a dat ordinul de executare este chemată a constata dacă ordinul său s'a executat în totul.

Considerând că, în lipsa unui text în procedura civilă din anul 1865, care să definească care este cel din urmă act al executării, jurisprudența arătată, anterioară anului 1900 a fost neîndoios determinată de legiuirea din 1852, pentru împiedecări, care, prin art. 17, prevedea că o hotărâre desăvârșită se va socoti adusă la îndeplinire, când pentru aceasta va mijloci jurnalul judecătoriei sau al Curții care a pronunțat-o că s'a adus la îndeplinire.

Considerând că, cu ocaziunea modificării procedurii civile în anul 1900, legiuitorul, în dorința de a curma orice neînțelegeri și îndoeli, a adăugat la art. 403 un al treilea alineat, în care arată că cel din urmă act de executare este încheierea pe care tribunalul va trebui să o facă, fără citarea părților, în data ce va primi procesul-verbal de executare, constatând săvârșirea executării.

Urmează, dar, a se examina chestiunea dacă prin introducerea acestui alineat, inspirat în mod neîndoios de jurisprudența în curs, legiuitorul din 1900 a înțeles totuși să se depărteze de ea, dispunând ca în totdeauna tribunalele să încheie ultimul act de executare, fie că execută o sentință a lor, fie că execută o decizie a Curții, ori o sentință a altui tribunal, sau a înțeles să consacre sistemul acelei jurisprudențe în totul, conform căreia, în caz de executare de către tribunal al unei sentințe a lui, încheierea de săvârșirea executării se întocmea de el, iar în cazul când execută o decizie a Curții sau o sentință a altui trib., încheierea se făcea de către Curte, sau acest din urmă tribunal.

Considerând că autorul legii din 1900 în realizarea scopului ce urmărea de a curma controversesele ivite sub regimul vechei proceduri, a căutat, pe cât s'a putut să țină seamă de jurisprudențele stabilite de Inalta Curte de Casație și Justiție, fapt mărturisit în chiar expunerea de motive; așa fiind și în lipsa unei declarațiuni contrarii, din care să reiasă intențiunea de a se aduce vreo modificare normei fixate de jurisprudența anterioară legii, cată a se spune că legiuitorul și-a însușit norma jurisprudențială de până atunci, consacrand-o prin alineatul ultim adăugat art. 403.

Considerând, că de altfel, este firesc ca instanța care a încuviințat executarea tot ea să fie instanța chemată de lege a examina și constata dacă i s'a adus la îndeplinire însărcinarea ce a dat, deoarece această instanță fiind aceeași care a și pronunțat hotărârea ce se execută, este rațional ca ea să fie instanța cea mai în măsură a cunoaște dacă, ceea ce a ordonat a se efectua, s'a efectuat în totul, în parte, sau de loc; că, sistemul consacrat de legiuitorul din 1900 este acesta și că noul legiuitor nu a înțeles să se îndepărteze de la jurisprudența constantă, dinainte de 1900, o mai stabilește și dispozițiunile art. 602 proc. civ.; în adevăr, dacă în art. 403 ce face parte din cap. I din materia executării, capitol care se ocupă de principiile generale ale executării, legiuitorul a fost preocupat mai mult de ideea de a da o definiție, prin care să fixeze care este cel din urmă act de executare, până atunci în legea

de procedură neexistând nici o dispoziție în această privință și a fixat-o, conformându-se jurisprudenței, în art. 602 proc. civ., unde este preocupat, numai de ideea care este instanța chemată a împlini regula fixată de art. 403, o spune formal că este tribunalul, prin care s'a încuviințat executarea, adică instanța dela care emană titlu; că, adesea se întâmplă ca instanța care săvârșește de fapt executarea, să fie aceeași care a și încuviințat executarea, fiindcă își execută propriul său titlu; că, însă, atunci când tribunalul execută o decizie a unei Curți, sau o sentință a altui tribunal, instanța care a încuviințat executarea și care, deci, este chemată a îndeplini dispozițiunile art. 403, va fi Curtea sau acest din urmă tribunal, dela care emană titlu.

Considerând că Curtea de Apel din București prin soluțiunea ce a dat acestui litigiu, departe de a fi violat textele arătate mai sus, le-a dat o justă interpretare, urmează că motivul de casare dedus în judecata Secțiunilor Unite, este neîntemeiat și, ca atare, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge motivul III de casare.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a.

Audiența dela 12 Ianuarie 1931

Președenția D-1-i EM. MI LESCU Președinte

Petre Popescu Preoteșescu cu Maria Drăgan

Decizia No. 10

Prescripție achizitivă. Just titlu. Buna credință. Titlu anulabil. Poate servi ca just titlu.

Pentru a se consolida dreptul de proprietate prin prescripție achizitivă de 10 ani, se cere un just titlu și bună credință.

Justul titlu îl constituie acel titlu translativ de proprietate, care însușește condițiunile cerute pentru validitatea transmisiunii după natura lui, fără o se ține seama dacă el se află lovit de o cauză de resciziune, sau de nulitate relativă, iar buna credință constă în convingerea deplină ce posesorul o are, în momentul achiziției, despre capacitatea vânzătorului și eficacitatea actului ce face.

De aici urmează că, viciul de formă care lovește cu anulabilitate actul ce transmite dreptul de proprietate asupra imobilului înstrăinat, nu ia titlului de transmisiune caracterul de just titlu, căci, tocmai pentru că există acel viciu, uzucapiunea are de scop a-l înlătura.

Deci, un act anulabil poate constitui un titlu pe baza căruia să se invoce prescripția de 10 ani.

Curtea.

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. P. Marinescu, de d-nii avocați Budisteanu și Al. Ulvianu în susținerea și combaterea motivelor de casare cu cheltueli,

Curtea d'îlberând.

Asupra recursului făcut de Petre Popescu zis Preoteșoju în contra sentinței Tribunalului Gorj secția II nr. 405 din 1929 în proces cu Maria Drăgan.

Văzând motivul III de casare în cuprinderea următoare :

„III. Violarea art. 61, 64 legea Creditului Funciar Rural, 568 pr. civ., 1895, 1897 și 1898 c. civ. 1746 și 1790 și 1800 cod civil.

„Exces de putere, greșită interpretare a actelor, omisiunea depozițiilor martorilor și a unor părți importante din actul de vânzare și ordonanța de adjudecare.

„Onoratul Tribunal luând înstreținarea din act ca o vânzare simplă consideră actul ca just titlu iar cumpărarea de bună credință și omițând și depozițiile martorilor noștri consideră ca îndeplinită prescripția de 10 ani.

„Având în vedere că după dispozițiile art. 1895 c. civ. cel ce câștigă cu bună credință și printr-o justă cauză un imobil determinat a prescrist proprietatea lui prin 10 ani, dacă adevăratul proprietar locuște în circumscripția Curții de Apel, unde se află situat imobilul, iar după dispozițiile art. 1897 din c. civ., justă cauză este orice titlu translativ de proprietate.

„Având în vedere că din depozițiile martorilor propuși de pârât și audiați în cauză se constată că pârâta în baza actului de cumpăratură dela dosar, a posedat de bună credință terenul în litigiu dela cumpărarea lui, în mod pașnic, sub nume de proprietar, și neturburată de nimeni, mai mult de 10 ani, câștigând deci prin aceasta prescripția de 10 ani.

„Că față de cele de mai sus acțiunea reclamantului e nefundată, și ca atare urmează a se respinge admitându-se în acest sens apelul pârâtei.

„Din cauză că Onoratul Tribunal a omis a avea în vedere că toată urmărirea silită s'a făcut după prevederile unei legi speciale, legea Creditului Funciar Român, a omis partea din actul de vânzare din care se constată expres că Maria I. Drăgan a cunoscut că imobilul este grevat Creditului Funciar, că i s'a transmis cu sarcina aceasta, și a luat asupra-și achitarea datoriei către Credit și consecințele nerespectării achitărei în termen a omis a stabili după date, în ce timp este făcută înstreținarea, pe care dacă le avea în vedere, constata că actul de vânzare, deci înstreținarea imobilului a fost făcută în timpul când se făcea vânzarea, adică după facerea somațiilor și transcrierea primei somațiuni și după încheierea Tribunalului pentru punerea în vânzare a moșiei din care făcea parte imobilul înstreținat și că înstreținarea a făcut-o fără a încunoștiința Creditul Funciar Rural conform prevederilor legii lui.

„Apoi a omis a cerceta și discuta martorii noștri pentru a se convinge că punerea în posesie s'a făcut benevol și s'a stăpânit de noi până la scoaterea din posesie în mod silit de d-l judecător în baza hotărârii luate în posesorii contra mea în imobilul arătat.

„Din cauza acestei omiteri Onoratul Tribunalul ajunge să violeze art. 1895, 1897, 1898, 1800, 1746 și 1790 c. civ.

„Maria I. Drăgan are un just titlu dar bună credință nu are. În actul său de vânzare se declară expres că bucata de pământ ce cumpără face parte din moșia grevată la Creditul Funciar Român și o parte din preț rămânea obligată să-l achite Societății pentru achitarea datoriei ce o greva.

„N'a achitat datoria și bucata de pământ împreună cu toată moșia din care făcea parte, s'a scos în vânzare, poate să vină să susțină buna credință? Nu, fiindcă nu numai că știa că imobilul cumpărat este grevat dar era chiar debitorul Societății cu transmiterea expresă a grevării imobilului, în care caz nu putea invoca ca prescripție decât cea din art. 1800 c. civ.

„Prin urmare nu putea absolut ca să invoace o stăpânire decenală, și nici Tribunalul s'o admia în fața prevederilor din actul de cumpărare al pârâtei, căci ea nu era cumpărătoare simplă, ci se substituia debitorului în toate, era debitoare cu ipotecă, nu era terț debitor pur și simplu, așa că nu putea invoca art. 1895, 1898 c. civ. Dar nici stăpânirea de 10 ani nu era dovedită. Pârâta Maria I. Drăgan în cursul procesului a susținut în diferite rânduri, ba că imobilul îl are moștenire, ba că l-a stăpânit peste 30 ani, invocând lunga prescripție și în acest sens a propus proba cu

martori. Se vede deci reaua sa credință și intenția de a induce justiția în eroare. Noi am avut martori pe care Tribunalul i-a omis de a-i avea în vedere. Din depozițiile lor se constată clar că noi am stăpânit atât cu ceilalți cumpărători, iar după partajul făcut imediat după cumpărare, am stăpânit eu exclusiv acest imobil, arătat în actul de partaj la no. 64. Martorii noștri inspiră toată credința, ai pârâtei nu fiindcă de la o cumpărare până la nașterea procesului nu era 30 ani și afirmarea lor că a stăpânit peste 30 ani, se vede că era de rea credință, fiindcă nu sunt. Deci prin exces de putere și omisiunea depozițiilor martorilor noștri și prin greșită interpretare a putut constata stăpânirea de 10 ani pe care n'a avut-o și prin faptul că n'a considerat-o debitoare ipotecară și pur și simplu cumpărătoare, în care caz trebuia avut în vedere art. 1746, 1740 și 1800 c. civ. Dar nu putea Onoratul Tribunal să discute stăpânirea și deci prescripția și din punctul de vedere al legii Creditului Funciar Rural pe care Onoratul Tribunal a neglijat-o și omis-o.

„Din ordonanța de adjudecare dela dosar se constată că jurnalul de punere în vânzare conform legii Creditului Funciar Rural, este dat în 1898 sub no. 3894 în luna Martie ziua 16, iar din actul de vânzare al pârâtei se constată că a cumpărat în 1899 Iulie 1, deci în timpul vânzării silită, în-lăuntrul acestui termen mai bine zis, deci, dar, din publicații ea avea cunoștință și de acest fapt. Art. 61 din legea acestui Credit prevede că din momentul transcrierii primei somațiuni, această înstreținare nu e opozabilă societății și urmărirea se va continua tot în persoana debitorului anterior transcrierii, în speță lui C. Manolescu. Dacă Onoratul Tribunal avea în vedere acest articol și legea, nu mai putea discuta prevederile art. 1895 și 1898 c. civ. Maria Drăgan și C. Manolescu, trebuia, conform art. 41 să denunțe creditorului înstreținarea imobilului, n'a făcut-o, consecință este vânzarea silită a imobilului. Maria Drăgan prin cumpărare și prin luarea asupra-și a datoriei și grevatiunii a luat locul lui C. Manolescu și în această situație conform art. 64 nu avea și nu are dreptul la nici o opozițiune.

„Art. 568 pr. civ., prevede că orice cerere de evicțiune a unui bun adjudecat, se prescrie în termen de 5 ani, din momentul executării.

„Ori făcând dovada posesiei mele prin martori nu putea Onoratul Tribunal, chiar omițând legea Creditului Funciar să admită apelul. Numai prin violarea art. 1895, 1898, 1746, 1790 și 1800 cod. civ., art. 41, 61 și 64 din legea Creditului Funciar Rural și 568 pr. civ., și prin exces de putere și omisiune a prevederilor și datelor arătate din ordonanța de adjudecare, actul de vânzare și depunerile martorilor noștri, a putut Onoratul Tribunal să admită apelul și să respingă acțiunea noastră”.

Având în vedere sentința sumasă recursului din care rezultă că Petre Popescu zis Preotesoiu a chemat în judecată înaintea judecătoriei Tg. Jiu pe Maria I. Drăgan, pentru revendicarea unui teren situat în hotarul comunei Petrești de Vărsățuri.

Că judecătoria a admis acțiunea, iar Tribunalul admitând apelul făcut de pârâta, a reformat cartea de judecată și a respins acțiunea ca nefundată.

Că pentru a da această soluțiune, Tribunalul constată că prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov no. 1298-1892, Grigore Saftoiu, a vândut lui Gh. I. Urlătianu, o moșie de 1100 pogoane, ipotecată Creditului Funciar din București.

Că cumpărătorul Urlătianu, neexecutând obligațiunile luate prin contractul de cumpărare față de credit, acesta a cerut scoaterea în vânzare a moșiei și

prin ordonanța de adjudecare no. 2119-1895, ea a fost adjudecată asupra lui Ion Carabatescu.

Că acesta a vândut moșia la mai multe persoane între care și lui C. Manolescu, care cu actul autenticat no. 3071 din 1899 a vândut Mariei Drăgan partea lui de 4 pogoane ce avea în această moșie.

Că nici acești cumpărători ai moșiei dela Carabatescu (între care se află și C. Manolescu) neîndeplinind obligațiunile luate prin actele de cumpărare față de Creditul Funciar, acesta a scos din nou moșia în vânzare, adiudecându-se de astădată asupra lui Petre Popescu-Preoteșoiu — recurentul de azi — și asupra altora cari s'au împărțit între dânsii prin actul autenticat de Tribunalul Gorj no. 1274 din 1904.

Că, mai constată Tribunalul, în urma acestei împărțeli recurentului i-a căzut tocmai lotul ce fusese cumpărat mai înainte de intimată dela C. Manolescu și că el voind să intre în stăpânirea imobilului, intimata a fost menținută în stăpânire de către justiție în urma acțiunii posesorie ce ea a intentat împotriva lui Petre Popescu-Preoteșoiu.

Că, în drept, Tribunalul, după ce înlătură titlul lui Popescu-Preoteșoiu, constatând în ordonanța de adjudecare, pe baza art. 564 și 565 pr. civ., arătând că dreptul ce-l avea urmăritul asupra terenului vândut, trece asupra adiudecatarului numai după ce ordonanța de adjudecare a rămas definitivă și s'a executat, ceea ce în speță stabilește instanța că n'a avut loc, mai arată că Maria Drăgan a dobândit proprietatea terenului prin prescripțiunea ce a exercitat, posedând în calitate de proprietară și în mod pașnic și neturburată terenul, timp de 10 ani.

Având în vedere că recurentul atacă prin recursul de față această hotărâre a Tribunalului pretinzând prin motivul III de casare că instanța a violat art. 1790, 1800, 1895, 1898 cod. civ. și 568 pr. civ., 61, 64 legea Creditului Funciar, atunci când a considerat actul de vânzare dintre Manolescu și intimată, drept un just titlu, iar pe intimată de bună credință, conchizând astfel la îndeplinirea prescripției de 10 ani în favoarea intimatei, pe câtă vreme — pretinoc recurentul — acest act n'a fost vizat de Credit, conform legii Creditului pentru ca vânzarea să fie valabilă, fiind făcută și în perioada suspectă prevăzută de art. 64 din aceeași lege, astfel că el nu poate constitui un just titlu, iar intimata n'a avut nici buna credință, deoarece stia despre obligația de plată către credit, după cum rezultă din depunerile martorilor recurentului, pe care instanța de apel a omis a le discuta.

Considerând că este necontestat în drept, că pentru a se consolida dreptul de proprietate prin prescripția achizitivă de 10 ani, se cere un just titlu, unit cu buna credință.

Că în acest sens, justul titlu, îl constituie acel titlu translativ de proprietate, care însușește condițiile cerute pentru validitatea transmisiunii după natura lui, fără a se tine seamă dacă el se află lovit de o cauză dintră constă în convingerea deplină ce posesorul are, de resciziune ori de nulitate relativă; iar buna credință în momentul achiziției, despre capacitatea vânzătorului și eficacitatea actului ce face.

Că astfel fiind, viciul de formă care lovește de anulabilitate actul ce transmite dreptul de proprietate asupra imobilului înstreinat, nu ia titlului de transmisiune caracterul de just titlu, căci tocmai pentru că

există acel viciu, uzucapiunea are de scop a-l înlătura.

Că acestea fiind prescripțiile de drept, din care rezultă că un act anulabil, poate constitui un titlu pe baza căruia să se invoace prescripția de 10 ani, atunci când se constată buna credință, urmează că actul de proprietate al intimatei Maria Drăgan, nevizat de Credit conform art. 61 și 64 din legea Creditului și anulabil din acest punct de vedere, a putut fi considerat de instanțele de fond ca un just titlu, susceptibil de a duce la prescripția achizitivă de 10 ani.

Că intrucât instanța de apel stabilește apoi, din depozițiile martorilor, pe care le-a apreciat fără denaturare în mod suveran în totalitatea lor, că Maria Drăgan, cumpărătoare în 1899 dela C. Manolescu, a stăpânit cu bună credință timp de 10 ani pământul în litigiu în baza acestui titlu de proprietate, ea a făcut o iustă aplicare a principiilor de mai sus, hotărând că astfel intimata a consolidat dreptul său de proprietate prin prescripție asupra terenului din litigiu, fără a viola întru nimic textele menționate, așa că motivul III de casare fiind nefondat, cătă a se respinge.

Văzând motivele I și II de recurs, prin care se pretinde că instanța a violat art. 41, 60, 61, 64 din legea Creditului Funciar și 426, 525, 568 pr. civilă.

Considerând însă că soluțiunea dată procesului de instanța de apel se menține pe considerațiunea că intimata posedând în condițiile stabilite timp de 10 ani, a prescripționat devenind proprietară a terenului, urmează că este inutil a intra în cercetarea acestor motive de casare.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a

Audiența dela 14 Aprilie 1932

Președinția D-lui CONST. G. RĂTESCU, Președinte

Ecaterina Petrov cu Ministerul Public

Decizia penală No. 2812

Case de prostituție. Patroni. Speculă ilicită. Nu beneficiază de dispozițiile decretului de grațiere No. 1960 din 1931. Art. 305 legea sanitară.

Din complexul disp. decretului de grațiere No. 1960 din 1931 rezultă că, ceiace legiuitorul a voit să excepteze dela beneficiul grațierii a fost, în materie de speculă, numai acele infracțiuni, din orice lege ar rezulta, cu ajutorul cărora cel condamnat a realizat, sau a căutat să-și asigure, un câștig ilicit, acest element determinând caracterul de speculă ilicită, prevăzută de art. 8 al menționatului decret.

În conformitate cu disp. art. 305 legea sanitară din 1930, casele de prostituție și orice stabilimente sau localuri unde se practică prostituția, cu femei găzduite, sau frecventând atari localuri, sunt cu desăvârșire interzise; iar prin al. următor, contravențiile la aceste dispozițiuni, precum și acei cari exploatează sub orice formă femeile, practicând prostituția, se pedepsesc cu amenzi dela 5—10.000 lei, iar în caz de recidivă cu închisoarea.

Infracțiunea comisă de o persoană care patronează o casă de prostituție găzduind și explotând femei cari practică prostituție, are un caracter de speculă

în sensul decretului de grațiere din 8 Iunie 1931 și ca atare contravenienții aceștia nu beneficiază de clemența acordată prin menționatul decret, fapta lor fiind exceptată în mod expres.

Curtea,

Ascultând pe d-l V. Dongoroz în dezvoltarea motivelor de casare și pe d-l procuror N. Ciurea în concluziuni și

Deliberând,

Asupra recursului de față:

Văzând motivul de casare astfel formulat:

„Exces de putere. Violarea art. 88 al. 5 din Constituție și 305 din legea sanitară. Violarea și greșita aplicare a dispozițiilor decretului Regal al grațierii 1960 din 8 Iunie 1931.

„Rezumat: Tribunalul respingând contestațiunea și Parchetul emițând mandatul de arestare, au comis un exces de putere și au violat art. 88 din Constituție, înlăturând efectele decretului de grațiere și făcând o greșită aplicațiune a art. 8 din acest decret, toate acestea ca consecință a violării și greșitei interpretări a art. 305 din legea sanitară del. 14 Iulie 1930. Infrațiunea din art. 305 legea sanitară nu constituie și nu poate constitui o infrațiune cu caracterul de speculă, fiindcă noțiunea de speculă în raport cu legea penală, este o noțiune bine determinată prin activitatea de speculă în sens ilicit penal înțelegându-se orice activitate tinzând la „suprimarea concurenței libere a comerțului și la urcarea nejustificată a prețurilor mărfurilor”, noțiune fixată de art. 7—11 din legea speculei ilicite. Legea speculei a fixat cadrul corespunzând acestei noțiuni. O serie de alte legi au prevăzut deasemeni activități cu caracter de speculă, cari sunt considerate ca atare într'un atât decât corespund conceptului juridic de speculă fixat de legea speculei. Orice altă activitate aducătoare de profituri ilicite, dar care nu are nimic comun cu conceptul juridic al speculei, arătat de legea speculei, nu poate fi socotită ca o infrațiune cu caracter de speculă. În această situațiune se găsește activitatea ilicită menționată de art. 305 din legea sanitară, fiindcă această activitate nu tinde nici la suprimarea liberei concurențe în comerț, nici „la urcarea nejustificată a prețurilor mărfurilor”, ci se referă la exploatarea unor raporturi căroro legea nu le poate asigura nici libera concurență, nici limite în variațiunile de preț, întrucât legea nu se poate preocupa decât de latura umană, morală și sanitară, iar nu de latura pecuniară a raporturilor sexuale.

„Nefiind vorba de o infrațiune cu caracter de speculă, condamnățiunea pronunțată în speșă anterior decretului de grațiere, beneficia de dispozițiunile de clemență ale acestui decret și ca atare mandatul de arestare emis de parchetul Tribunalului Ilfov, pe baza acestei condamnățiuni cată a fi anulat.

„Cerem deci admiterea recursului și casarea fără trimitere și anularea hotărârei tribunalului și a mandatului de arestare.

„Desvoltare: Recurenta a fost condamnată pe baza art. 305 din legea sanitară del. 14 Iulie 1930, care are următorul cuprins:

„Casele de prostituție, precum și orice stabilimente sau localuri unde se practică prostituția cu femei găzduite sau frecventând atari localuri, sunt cu desăvârșire interzise. Toate stabilimentele intrând în această categorie aflate în momentul promulgării legii de față sunt desființate. Contravenienții la dispozițiunea de mai sus, și cei cari exploatează sub orice formă femeile practicând prostituțiunea, vor fi pedepsiți cu amenda del. 5.000 lei — 100.000 lei și în caz de recidivă cu închisoarea până la 6 luni. Până la 1930,

prostituțiunea reglementată în sensul că se permitea practicarea ei, însă numai în anumite stabilimente (case) interzicându-se din contră prostituțiunea clandestină. Legiuitorul din 1930 a adoptat sistemul opus al libertății complete în raporturile sexuale, socotind că tocmai această libertate va conduce la diminuarea lentă a prostituțiunei care nemai fiind organizată, ospitalizată și finanțată va săvârși prin a dispărea. Proiectul depus în parlament nu adoptase acest sistem abolitionist, ci un sistem de neoreglementare în care bordelurile, casele de prostituție și exploatarea prostituției erau îngăduite pe bază de autorizare prealabilă. Iată ce spune expunerea de motive: În ceiaze privește existența bordelurilor, prezentul proiect îngăduie funcționarea lor. O măsură sanitară este extinderea controlului și asupra acelor case și stabilimente în cari fără a se numi bordele se practică prostituția în mod patent sau deghizat. Mai departe proiectul se ocupă de persoanele cari exploatează prostituția, fie făcând case de toleranță, fie că sunt beneficiarii clandestini și nedeclarați ai acestui viciu. Cel care dorește să-și câștige existența în chipul acesta e obligat să fie înregistrat ca atare, să obțină cuvenita autorizare. Așa dar, în proiect se mențineau casele de prostituție și se autoriza exploatarea ei. Ceea ce înseamnă că exploatarea prostituției nu înseamnă speculă, fiindcă ar fi absurd să susținem că legea înainte de 1930 și proiectul din 1930 ar fi permis o activitate de speculă. Există două concepțiuni în materie de prostituție: Concepția reglementară în care prostituția se exploatează, adică se practică în anumite stabilimente supus controlului și deci oricine voește poate obține autorizarea de a exploata un stabiliment de prostituție și concepțiunea abolitionistă în care raporturile sexuale sunt sustrate oricărei reglementări, iar exploatarea prostituției este interzisă nu fiindcă ar fi constituit o speculă ilicită, orice exploatare implicând câștiguri cari nu devin ilicite decât atunci când legea fixează un tarif obligator și acest tarif e depășit, ci fiindcă se crede că prin suprimarea prostituției reglementate, se combate mai ușor plaga bolilor venerice (tocmai de aceea chestiunea prostituției este disciplinară în legea sanitară, iar nu în legea speculei). Prin urmare, în timp ce proiectul din 1930 adoptase concepțiunea reglementării, totuși în Senat s'a propus și s'a admis cealaltă concepțiune abolitionistă. Iată ce spune în această privință raportorul legii la Cameră: „Proiectul de lege așa cum a fost modificat la Senat reprezintă o concepțiune nouă în combaterea maladiilor venerice. Sunt adânc convins că oricât această nouă concepțiune va părea îndrăzneată celor cari au rămas încă la alte concepțiuni în această materie, ea reprezintă o modalitate de combaterea acestor boale cu mult mai reală decât vechile dispozițiuni reglementariste. Așa dar dacă în parlament s'a adoptat sistemul abolitionist și s'a interzis exploatarea prostituției, nu s'a făcut pe considerațiunea că această exploatare are caracter de speculă și că trebuie combătută o atare speculă, ci fiindcă s'a crezut că în combaterea maladiilor venerice sistemul abolitionist e mai propriu. Și astfel în art. 305 legea sanitară, s'a făcut loc abolitionismului. Că prevederile legiuitorului din 1930 au fost greșite, dovada ne-o dă situațiunea tristă în care ne găsim astăzi sub raportul combaterei bolilor venerice, ceea ce a și determinat că în proiectul noii legi sanitare să se reintroducă reglementarea prostituțiunei. Era și firesc ca problema exploatărei prostituției să se pună în Parlament și în legea sanitară pe un tărâm de igienă și profilaxie, iar nu pe tărâmul economic singurul care poate face locul ideei de speculă. Imprejurarea că art. 305 din legea sanitară, ca urmare a primirii concepțiunei abolitioniste, vorbind de interzicerea prostituției organizate folosește cuvântul „exploatare”, aceasta nu implică inevitabil ideea de speculă, fiindcă a exploata nu

e sinonim cu „a specula”. Dovada că legea sanitară folosește termenul de exploatare și când vorbește de „exploatarea farmaciilor” (cap. VI tit. II partea III-a). Ceva mai mult, atunci când vorbim de speculă din punct de vedere juridico-penal, așa cum face decretul regal de grațiere în art. 8, unde exceptează infracțiunile cu caracter de speculă, trebuia să luăm noțiunea de speculă în accepțiunea ei juridică, iar nu în accepțiunea pe care o are în limbajul ei juridico-comun. Toate raporturile de ordin pecuniar (în comerț ca și în civil) rezidă pe ideea de speculă, specula în sensul de realizarea unui profit, de aceea noțiunea de speculă în sensul comun, nu se confundă cu noțiunea de speculă ilicită, care caracterizează infracțiunile de speculă. Noțiunea de „speculă ilicită” susceptibilă de a imprimă unei infracțiuni caracterul de speculă, a fost fixat și la noi ca și mai în toate țările după marele războiu sau în timpul lui, prin legile speciale. La noi, legea speculei din 1923 după modelul legii franceze din 20 Aprilie 1916 în art. 7, 11 a fixat noțiunea de speculă ilicită: „în sensul că există speculă ori de câte ori, pentru a realiza profitul se suprimă din diferite mijloace concurența liberă și se provoacă urcarea nejustificată a prețurilor peste cursul normal sau peste tarifele impuse de autorități”. Elementele generale ale oricărei specule sunt după cum arată F. Hélie et Depeiges (pratique criminelle ed. 4 vol. II No. 1028 și urm.).

„1. Qu'il y ait en hausse au baisse du prix des denrées ou marchandises”.

„2. Les moyens employés pour obtenir cette hausse ou cette baisse.

„3. Que la hausse ou la baisse ait été opérée sur de denrées ou marchandises.

„La fel sunt indicate elementele speculei ilicite, Fr. Goyet, Droit pénal special, p. 323. De asemeni legea belgiană din 18 Iulie 1924 dă aceeași definițiune speculei ilicite. „Le fait de toutes personnes qui par de moyens frauduleux quel connue auront apéré la hausse ou la baisse du prix de denrées ou marchandises”. (J. M. Goedseels, commaintaire du code pénal belge no. 1536 pag. 433 v. Speculations Illicites”).

„La noi prin legea din 1923 — care a fost precedată de câteva decrete-legi — noțiunea de speculă ilicită și deci conceptul speculei de sub specie juris, care caracterizează infracțiunile, imprimându-le caracterul de speculă, a fost fixat în acelaș sens. În adevăr art. 7 al. II din această lege determina perfect sfera noțiunii de speculă ilicită în sensul ce se cere: 1) să existe o urcare nejustificată a prețurilor de vânzare a oricărui articol de comerț; 2) Urcarea să fi fost provocată de anumite mijloace de acaparare, svonuiri false, coalizare, depășire de prețuri maxemale sau tarife, distrugere sau stragere de produse, înșelarea asupra cantității mărfii; 3) Să fie vorba de articole de comerț (lucruri susceptibile de a fi comercializate) din aceste elemente se degaja ușor natura juridică a infracțiunilor cu caracter de speculă și anume: sunt infracțiuni de protegierea patrimoniului în contra comerțului hrăpăreț și în interesul social al protegierei consumatorilor prin crearea unor condițiuni normale de existență. Desigur infracțiuni cu caracter de speculă pot fi create și prin alte legi decât legea speculei, așa după cum prin legi speciale se pot crea alte infracțiuni de cât cele din codul penal, dar pentru ca atari infracțiuni statornicite de alte legi să fie socotite ca având caracter de speculă, ele trebuiesc să satisfacă conceptul speculei ilicite fixat de legea speculei, fiindcă aceasta constituie dreptul comun în materia speculei ilicite. Așa de pildă dacă prin legea presei s'ar fixa conceptul infracțiunilor de presă, orice infracțiune de presă va trebui să corespundă conceptului din legea presei. Acelaș lucru dacă o lege ar fixa conceptul infracțiunilor politice, sau militare, fiscale, etc. Acest principiu îl aplicăm tuturor noțiunilor juridice ce sunt de pildă,

noțiunea de primă, delict și contravențiuni, noțiunea de participațiune, instigări, tentativă, etc. încât în cadrul acestor noțiuni tratăm instituțiunile respective față cu orice lege specială. Așa dar nu orice infracțiune din alte legi, decât legea speculei: în care ar intra noțiunea extra judiciară comună de speculă, constituie o infracțiune cu caracter de speculă, ci numai acelea în cari găsim satisfacțiunea, noțiunea juridică de speculă ilicită. Așa de pildă: în înșelăciunea simplă sau calificată găsim adesea specula, naivitatea victimelor, în șantaj găsim speculata temere a unor revelațiuni, în jocurile de noroc se speculează vișul jucătorilor, în tănuire se speculează nevoia infractorilor de a valoriza fructul infracțiunii, în anumite atentate la bunele moravuri (vinderi de scrieri sau fotografii licențioase) se speculează gustul de pornografie al unora, în tariful de influență, se speculează influența în luarea de mită, se speculează funcțiunea; în propagandă subversivă se speculează ideile, tendințe și nemulțumiri, etc., etc. am putea spune că în orice infracțiune se speculează ceva, mai ales când infracțiunea este aducătoare de profituri și totuși nimănui nu i-a trecut prin gând să susțină că toate infracțiunile enumerate mai sus, în care intră noțiunea comună, iar nu cea juridică, de speculă, ar fi împrejurări cu caracter de speculă. Sunt însă infracțiuni în legile speciale în cari găsim noțiunea de speculă nu în accepțiunea largă (lato-sensu) ci în accepțiunea juridico-penală, stricto-sensu, de pildă: în art. 3 al legii chirilor din 1922 care prevedea „acela care va specula, va primi sau va da sub orice formă chirii mai mari decât cele stabilite de lege.. etc. proprietarii de hoteluri cari vor preținde sau vor încasa prețuri mai mari.. etc.” fiindcă în acest fapt găsim una din formele speculei ilicite, adică depășirea de prețuri sau tarife. Tot așa în art. 18 al. b din legea monopolurilor „debitanții cari având produsele cu alte prețuri decât.. etc. La fel art. 336 al. III combinat cu art. 429 din legea sanitară din 1930 „respectarea prețurilor prevăzute în taxa oficială este obligatorie.. etc.” De asemeni corespund convențiunii de speculă ilicită infracțiunile din legea sistemului metric, fiindcă legea speculei înglobează în noțiunea de speculă ilicită și înșelarea asupra cantității. La fel art. 8 și 9 din legea cametei dela 22 Aprilie 1931, care prevede: că „creditorul care va pricinui sau stipula.. în orice mod, o dobândă superioară celei fixate, etc.” Idem art. 12 și 13 din legea mărcilor de fabrică fiindcă folosirea unei mărci false sau falsificate constituie o înșelare asupra calității mărfii, cum prevede art. 11 din legea speculei. Acelaș lucru se poate spune pentru unele din infracțiuni prevăzute de legea fraudelor în prepararea și vânzarea băuturilor alcoolice și de legea preparării și vinderei spiritului, zicem unele din aceste infracțiuni, adică numai acele cari corespund noțiunii juridice de speculă, celelalte beneficii de grațiere care prevede că amenzile până la 10.000 lei sunt grațiate chiar când e vorba de infracțiuni la aceste legi. În fine, sunt infracțiuni cu caracter de speculă infracțiunile din art. 336-7 cod. penal (folosire de măsuri false) din art. 351 cod. pen. (împiedecarea prin coalizare a liberet concurențe în licitațiuni publice)/ art 399 no. 5 cod. pen. (luarea de prețuri mai mari peste tarif la vehiculele de piață) art. 393-5-7 (vinderea cu măsuri nereglementare sau cu preț mai mare) fiindcă toate aceste infracțiuni corespund conceptului juridic de speculă ilicită fixată de legea speculei. Infracțiuni cu caracter de speculă se mai găseau în legea măsurilor excepționale, în legea imobilizării produselor din 1920 art. 11 și urm. și în legea pentru importul mărfurilor din 1919. Ori dacă analizăm infracțiunea din art 305 al legii sanitare nu găsim în ea nimic din ceiace constituie conținutul noțiunii juridice de speculă ilicită. Nu e vorba în această infracțiune de protegierea patrimoniului, fiindcă însăși legea ne arată că textul art. 305 al legii sanitare o

plasat în capitolul II „combaterea bolilor venerice din partea III titlul I, „îngrijirea sănătății”, deci cu totul alt concept decât acela al protejării patrimoniului, stă la baza infracțiunii. Nu poate fi vorba deci nici de protejarea consumatorilor contra comercianților hrăpăreți și de asigurarea liberelor concurențe și de normalizarea prețurilor, fiindcă nu poate fi vorba de un comerț și nici de raporturi pe cari legea le-ar reglementa și tarifa bănește. Cei care se preocupă pe lege este sănătatea publică și deci problema prostituției este privită sub acest unghi vizual, iar nu ca un capital al vieții economice. Pentru a putea fi vorba de speculă în sensul noțiunii juridice și de înfrânarea acestei specule, ar fi trebuit ca legea să urmărească nu problema sanitară, ci asigurarea unor prețuri normale în raporturi sexuale, ori de atari chestiuni legea nu s'a preocupat niciodată fiindcă principul totdeauna a fost considerat ca contrar bunelor moravuri înțelegerile bănești privind raporturile sexuale, de unde și soluțiunea constantă în jurisprudență că nu există acțiune pentru valorificarea în justiție a unor pretențiuni derivând din atari înțelegeri. Legea a adoptat sistemul aboliționist, eliminând pe acela al prostituției reglementate și deci organizate; ori rostul art. 305 din lege nu este decât de a asigura deplina aplicațiune a sistemului aboliționist, fiindcă astfel fără sancțiunile din art. 305 ori când s'ar fi prevenit la sistemul prostituției organizate și deci firese era ca legea prin sancțiuni să preîntâmpine această revenire. Am aratat mai sus că în Parlament s'a adoptat sistemul aboliționist, fiindcă în proiectul legii era prevăzut din contră sistemul reglementării, adopte care s'a făcut pe considerațiunea ca pentru combaterea bolilor venerice aboliționismul este mai poprice decât sistemul reglementării. Deci nici nu s'a pus și nu se va putea pune pe tărâmul ideii de speculă, fiindcă sistemul reglementării de speculă este consacrat de cele mai multe legiuri cari nu se ocupă în această reglementare decât de chestiunea sanitară, de latura igienică, de ocrotirea moralei publice și nici de cum de latura bănească și ca atare nici la noi, nu era locul să se deplaseze problema pe un tărâm ce nu putea primi disciplinarea legală.

„Infracțiunea din art. 305 legea sanitară constituind o atingere adusă sistemului aboliționist consacrat de lege, deci o infracțiune contra sănătății publice, iar nu o infracțiune cu caracter de speculă, credem că numai cu exces de putere, violarea și greșita aplicare a legii s'a înlăturat de Ministerul public și de Tribunal beneficiul grațierii și s'a pus în executare mandatul de arestare prin convertirea amenzi de 80 000 lei în închisoare”.

Având în vedere că din examinarea sentinței supuse recursului se constată că Ecaterina Petrov, fiind condamnată prin deciziunea no. 69/931 din 16 Ianuarie 1931, a Serviciului Sanitar al Capitalei la 80.000 lei amendă, și oprită a mai face asemenea operațiuni, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 305-311 din legea sanitară din 14 Iulie 1930, și anume că nesocotind dispozițiunile legale și somația autorității în drept, a fost găsită la inspecția făcută de medicul oficial că găzduia și exploata femeii pentru a practica prostituția, susnumita contravenientă a făcut apel la Tribunal, înaintea cărei instanțe a declarat că înțelege să-și retragă apelul, socotind că beneficiază de dispozițiunile decretului de grațiere no. 1960 din 1931.

Că parchetul Tribunalului Ilfov, emitând, totuși mandat de arestare, pentru considerațiunea că contravenienta nu poate beneficia de grațiere, infracțiunea comisă de ea având un vădit caracter de speculă, împotriva executării acestui mandat, contravenienta a făcut contestațiune, pe care Tribunalul, prin

sentința supusă prezentului recurs a respins-o, motivând că fapta comisă are caracter de speculă și deci este exceptată dela beneficiul decretului de grațiere din 1931.

Considerând că prin dispozițiunile art. 8 din decretul de grațiere no. 1960 din 1931, se prevede că „nu beneficiază de măsurile de clemență cuprinse în acest decret, între alții, condamnații pentru infracțiuni cu caracter de speculă” sau acaparare ori de ce lege ar fi prevăzute.

Că din întreaga economie a acestui decret-lege rezultă că, prin infracțiuni cu caracter de speculă sau acaparare trebuiesc înțelese numai acele infracțiuni cu ajutorul cărora cel condamnat a căutat să-și asigure un câștig ilicit din comiterea lor; în fiecare caz urmând a se cerceta dacă prin comiterea unei infracțiuni s'a realizat un atare profit, sau dacă a fost intențiune să se tragă un atare profit, cu alte cuvinte acele infracțiuni cari au la bază un caracter de „lucru” cum se exprimă doctrina franceză.

Având în vedere că din complexul acestor dispozițiuni rezultă în mod clar și categoric că cei care legiuitorul a voit să excepteze dela beneficiul decretului de grațiere din 8 Iunie 1931, au fost, în materie de speculă, numai acele infracțiuni, din orice lege ar rezulta, cu ajutorul cărora cel condamnat a realizat sau a căutat să-și asigure, un câștig ilicit, acest element determinând caracterul de speculă ilicită, prevăzută de art. 8 al susmenționatului decret.

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. 305 din legea sanitară din 1930, casele de prostituție, precum și orice stabilimente sau localuri unde se practica prostituția cu femei gazduite sau frecuentând atari localuri, sunt cu desăvârșire interzise; toate stabilimentele intrând în această categorie, aflate în momentul promulgării legii de față fiind desființate.

Că prin aliniatul următor al acestui articol se prevede pentru contravenienții la dispozițiunile de mai sus, precum și pentru acei ce exploatează sub orice formă femeile practicând prostituția, pedeapsa amenzi de la 5.000—10.000 lei, iar în caz de recidivă închisoarea până la 6 luni.

Având în vedere că în speță este necontestat, după cum rezultă din sentința supusă recursului, că contravenienta Ecaterina Petrov, în nesocotirea legii a continuat a patrona o casă de prostituție, găzduind și exploatarea femeii cari practicau prostituția, realizând în acelaș mod câștiguri din operațiuni pe cari legea le prombea, adică câștiguri ilicite.

Că deci, infracțiunea comisă de aceasta având caracter de speculă în sensul decretului de grațiere din 8 Iunie 1931, urmează, potrivit dispozițiunilor ultimului articol din acest decret, că contravenienta să nu beneficeze de măsura de clemență acordată prin susmenționatul decret, fapta sa fiind exceptată în mod expres.

Că, astfel fiind, Tribunalul prin respingerea contestațiunii recurrenței, îndreptată în contra executării mandatului de arestare emis de Parchetul Tribunalului Ilfov, departe de a viola dispozițiunile art. 8 din decretul de grațiere no. 1960 din 1931 și 305-311 din legea sanitară 1930, a făcut o justă aplicațiune în cauză a acestor texte de lege, față de care motivul de casare invocat apare ca nefondat, recursul urmând a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL DOLJ S. I.

Audiența dela 11 Iunie 1932

Președenția D-lui N. RUSESCU, Președinte

Ilie Ghizdăveanu cu Ecaterina Budai

Sentința civilă No. 336.

Contract de închiriere. Impozitele imobilului luate în sarcina chiriașului peste plata chiriei a le plăti către comună. Mandat de plată dat prin contract.

Aranjamentul prin care chiriașul se obligă a plăti impozitele imobilului către comună, nu stabilește nici un raport cu comuna, ci are valoare numai între proprietar și chiriaș.

Valoarea acestor impozite trebuie considerată ca o parte din chirie, datorată proprietarului, pentru care însă chiriașul a primit mandat să o plătească la casa Primăriei în numele proprietarului.

Chiriașul neplătind impozitele la timp, proprietarul are dreptul să revoace mandatul, care este dat în interesul său, și să ceară ca plata sumei corespunzătoare să se facă în mâna sa.

S'a ascultat d-l avocat N. Popilian din partea reclaman- tului-apelant Ilie Ghizdăveanu și dl avocat D. Miulescu din partea intimatului pârâte Ecaterina Budai.

Tribunalul, deliberând:

Asupra apelului de față Elie Ghizdăveanu din Craiova, str. Știrbei Vodă 33, în contra cărții de judecată civilă No. 142 din 25 Aprilie 1932 a judecătoriei ocolului I mixt Craiova prin care i s'a respins ca nesusținută acțiunea ce a intentat contra intimatului Ecaterina Budai.

Având în vedere concluziunile părților consemnate prin jurnalul no. 10620 din 7 Iunie 1932, actele și lucrările a- flate la dosarul cauzei.

Având în vedere că prin acțiunea sa apelantul a chemat în judecată pe Ecaterina Budai pentru a fi condamnată să plătească :

1) Lei 900 rest din trimestrul Dec. 1931 la 25 Aprilie 1932, rest provenit din chiria imobilului situat în Craiova str. Știrbei Vodă 33, ce Ecaterina Budai deținea ca chiriaș

2) Lei 5.860 dări către percepția comunală (apă, gunoi) pe anul 1950;

3) Lei 5860 dări către percepția comunală pe anul 1951;

4) lei 3000 valoare a 2 sobe de tuciu împrumutate.

5) Lei 1000 valoarea unei mașini de gătit de zid care e neexistentă. În total deci 16.620 lei.

Având în vedere că judecătoria a respins ca nesusținută această acțiune pe baza art. 148 pr. civ., deoarece reclaman- tul nu s'a prezentat spre a-și susține acțiunea.

Având în vedere că în fond se constată că intimata Eca- terina Budai nu neagă restul de 900 lei din chirie, susțî- nând însă că a făcut apelantului diverse lucrări în valoare de 1400 lei pentru care acesta i-a rămas dator, creanță pe care însă, nu și-a valorificat-o printr'o cerere reconvențio- nală și nici prin alte probe.

Că în ce privește dările către comună pe anul 1930, pre- cum și cele pe 1931 fiecare în valoare de câte 5860 lei, rez- ultă din actele dela dosar, acte având date ulterioare ac- țiunii apelantului, că se datorește primăriei municipiului Craiova una sumă de lei 1400.

Că intimata a alegat că prin contract s'a obligat să plă- tească dările către comună, făcând un aranjament cu pri- măria municipiului Craiova și urmând regulat cu plățile, a- pelantul nu are nici un drept să-i pretindă ce i-a mai ră- mas de plătit din impozite.

Având în vedere însă că, aranjamentul prin care chiria- șul se obligă să plătească el impozitele către comună, este valabil numai între proprietar și chiriaș.

Că el nu stabilește nici o legătură juridică între aceste persoane și un terț; în speță municipiul Craiova, deoarece nu este stipulație pentru altul, ceea ce trebuind să se plă- tească municipiului Craiova, fiind stabilit chiar de acesta că nu este nici o delegațiune de plată, deoarece nu inter- vine o acceptațiune din partea Municipiului Craiova, prin care aceasta să accepte clauza din contract privitoare la plata impozitelor comunale și pe chiriașe ca delegată.

Că impozitul către municipiul Craiova, la a cărui plată s'a obligat chiriașa Ecaterina Budai, nu este decât o parte din chirie, care nu se deosebește de rest decât prin aceea că este vărsată în alte mâini decât acelea ale proprietaru- lui, în speță în cassa municipiului Craiova.

Că în fapt lipsa unei clauze privitoare la plata impo- zitelor de către chiriaș echivalează cu o majorare a chiriei propriu zise.

Că sumele constituind impozitele au devenit exigibile cel mai târziu odată cu expirarea anului la care sunt privi- toare.

Că avem deaface cu o indicațiune de plată, chiriașul ne- fiind decât un mandatar al proprietarului.

Că acest mandat prevede obligațiunea de a plăti impo- zitele la scadență, scadență care în speță a trecut în casa municipiului.

Că acest mandat este dat în interesul proprietarului, deci acesta poate să-l revoce când voește, prin schimbarea voi- nței sale.

Că în speță, revocarea prin schimbarea voinței propieta- rului, rezultă suficient din intentarea acțiunii pentru recu- perarea sumelor care reprezintă impozitele către municipiu.

Că aranjamentul intervenit între municipiu și Ecaterina Budai nu leagă pe proprietarul Elie Ghizdăveanu, deoarece prin acest angajament municipiul face înlesniri de plată Ecaterinei Budai numai pentru cazul când i-ar pretinde ei plata impozitelor fără ca municipiul să piardă dreptul ce- l are de a se întoarce în orice moment împotriva propieta- rului pentru a-i cere lui plata dărilor.

Că în ce privește suma de lei 3000 reprezentând valoarea a 2 sobe de tuciu împrumutate Ecaterinei Budai, din pro- cesul verbal no. 2762 al d-lui jude supleant depe lângă Trib. Dolj s. I, precum și din depozițiile martorilor Maria Da- mianof și Alexandrina Lungu, rezultă că sobele se găsesc în bună stare chiar în imobilul apelantului.

Că în ce privește cei 1000 lei preținși pentru mașina de gătit de zid, rezultă din acelaș proces-verbal că se găsește în una din încăperile imobilului apelantului.

Ca atare atât apelul cât și acțiunea sunt întemeiate în parte și cată a fi admisă în această măsură.

Pentru toate aceste motive redactate de d-l jude supleant George Mărăscu, Trib. admite în parte apelul, etc.

(s) N. Rușescu, G. Mărăscu.

NOTA. — A se vedea judicioasa notă publicată de d-l avocat Radu M. Goruneanu la rezumatul acestei sentințe în *Jurisprudența Generală* No. 29 din 1932, speța 920.

TRIBUNALUL ILFOV S. III. CIV. COR.

Audiența din 9 Iulie 1932

Președinte d-l HARITON UDREA, judecător

Soții Maria C. Filipescu cu Amalia Abramovici

Jurnal No.

Dota. Clauza de întrebuițare și clauza de reîn- trebuițare. Efecte. Vânzarea prin bună învoială. Dotalitatea sumei rezultată din vânzarea imobilului dotal. Eroare de drept și de fapt, când tribunalul au- toriză vânzarea imobilului dotal. Consemnarea mai târziu a fondului dotal.

1) *Situația în cazul când în actul dotal este prevăzută clauza de reintrebuințare, este deosebită de aceea, când în actul dotal este prevăzută clauza de întrebuințare, fiindcă în acest din urmă caz imobilul devenit dotal, este inalienabil, pe când în cazul clauzei de reintrebuințare imobilul dobândit cu banii rezultați din vânzarea imobilului dotal, poate să fie și el vândut mai departe în aceleași condițiuni.*

2) *Alienarea, când actul dotal a prevăzut clauza de reintrebuințare, nu trebuie făcută prin licitație publică, decât numai atunci când femeia este minoră, în cazul contrariu nu se face prin licitație publică, fiindcă actul dotal permite înstrăinarea.*

3) *Prin vânzarea unui imobil dobândit cu o sumă de bani, din care numai o parte a fost dotală, suma ce se realizează nu devine dotală pentru aceiași sumă, ce a fost întrebuințată la cumpărarea imobilului, ci ea devine dotală pentru suma ce reprezintă proporția dintre banii dotali și prețul imobilului cumpărat.*

4) *Eroarea de fapt în autorizația Tribunalului, de a vinde un imobil dotal, apără pe cumpărător contra unei acțiuni în anularea vânzării, lucru ce nu se întâmplă cu eroarea de drept.*

5) *Dacă cumpărătorul nu a consemnat fondul dotal, el încă poate să-l consemneze în timpul existenței căsătoriei, iar o acțiune în anularea vânzării, pe motiv că fondul dotal nu a fost consemnat, nu se mai poate primi.*

Tribunalul,

Asupra acțiunii introdusă de Maria C. Filipescu și C. Filipescu ca soț dotal și pentru autorizare, pentru anularea înstrăinării imobilului dotal din București, str. Romulus nr. 69 și 69 bis, azi 83 și 85, făcute prin actele arătate în acțiune.

Având în vedere actele din dosar, susținerile părților și concluziunile scrise depuse;

Având în vedere că reclamantii Maria C. Filipescu și C. Filipescu ca soț dotal, au susținut, că prin actul dotal intervenit între aceștia, soția a adus ca dotă între altele și imobilul din str. Maidanului nr. 3; în act s'a prevăzut clauza următoare: „acest imobil constituit dotă, viitorii soți vor avea dreptul a-l înstrăina prin vânzare, cu condiția ca prețul rezultat să devină dotal, consemnându-se la Cassa de Depuneri, iar recipisa se va depune în conservarea Tribunalului, putând deasemenea soții în caz când vor găsi oportun, să cumpere un alt imobil, care și acesta să devină dotal, în condițiunile arătate mai sus”; imobilul arătat a fost vândut de reclamantii lui Niculae Vasilescu, pe prețul de 8.000 lei, care s'a consemnat ca fond dotal; după puțin timp reclamantii au cumpărat dela Creditul Funciar Urban, imobilul din str. Romulus 69 și 69 bis, pe prețul de lei 50.000, din care s'a plătit 12.000 lei, iar restul de 38.000 lei reclamantii s'au obligat să-l achite prin rate semestriale în termen de 30 ani; în articolul 1 al actului s'a prevăzut că imobilul cumpărat a devenit dotal până la concurența sumei de lei 8.026, bani 25; din accontul de 12.000 lei dați, soțul a contribuit la aceasta cu 4.000 lei; imobilul din str. Romulus a fost vândut de reclamantii cu autorizația Tribunalului lui Ștefan Lebovici, pe prețul de 350.000 lei; din acest preț s'a consemnat suma de 8.026 lei 25 bani, ca fond dotal, în conformitate cu autorizația Tribunalului; imobilul a fost vândut mai departe de Ștefan Lebovici pe prețul de 800.000 lei, Amaliei Abramovici; prin acțiunea de față reclamantii cer anularea înstrăinărilor imobilului din str. Romulus, pe motivul că imobilul fiind dotal, el nu era alienabil; că dacă se spune că era alienabil, el nu putea să

fie vândut decât prin licitație publică; reclamantii au susținut apoi că dacă se trece peste aceste susțineri, trebuie observat că nu a fost consemnată ca dotală suma de 208.000 cât trebuia să fie consemnată, după plata ratelor Creditului; că dota fiind astfel risipită, ei pot cere anularea înstrăinărilor; față de aceste susțineri, reclamantii au cerut admiterea acțiunii lor.

Având în vedere și susținerile părții Amalia-Abramovici, prin care se arată, că imobilul din str. Romulus nu era inalienabil, pentru considerația că vânzarea lui era permisă în actul dotal; că deindată ce vânzarea era permisă prin actul dotal, părâta a susținut, că înstrăinarea nu mai trebuia să fie făcută prin licitație publică; că deasemenea trebuia constatat că dota a fost consemnată; că față de aceste susțineri, părâta a cerut respingerea acțiunii;

Având în vedere că acestea fiind susținerile părților, urmează să examinăm chestiunile discutate.

Considerând că dota constând într-o sumă de bani, poate să fie întrebuințată la cumpărarea unui imobil, care să devină dotal, când actul dotal permite aceasta; că deasemenea un imobil dotal, poate să fie vândut, iar din suma rezultată se poate cumpăra un alt imobil, care să devină dotal, dacă actul dotal încuviințează aceasta; că în prima situație actul dotal cuprinde o clauză de întrebuințare, pe când în situația a doua, clauza actului este de reintrebuințare, că între aceste situații este o deosebire, când clauza se realizează; astfel în situația clauzei de întrebuințare, când imobilul a fost cumpărat cu banii dotali, el devenind dotal, este inalienabil; o înstrăinare a acestui imobil, nu este permisă decât pentru cauzele cari permit înstrăinarea unui imobil dotal, cu formele prevăzute de lege; că nu tot același lucru este în situația clauzei de reintrebuințare; în cazul acestei clauze, imobilul dobândit ia locul imobilului dotal înstrăinat, în aceleași condițiuni, pe care le avea și acesta; astfel că după cum primul imobil putea să fie vândut consemnându-se prețul obținut ca fond dotal, iar cu acest preț se putea cumpăra un alt imobil, care să devină dotal, tot astfel și imobilul dobândit poate să fie vândut, consemnându-se prețul ca dotal, iar cu acest preț se poate cumpăra un alt imobil, care devine dotal, în aceleași condițiuni; că numai atunci când actul dotal ar pune o limită reintrebuințării, reintrebuințarea n'ar mai putea fi făcută decât în limitele actului dotal;

Considerând că de îndată ce actul dotal permite reintrebuințarea fără limită, imobilul dobândit ce devine dotal, se poate vinde, sub condiția ca prețul lui să fie consemnat ca dotal; deci despre un asemenea imobil nu se mai poate spune că este inalienabil; imobilul este alienabil, însă cu condiția ca prețul să fie consemnat ca dotal;

Considerând că alienarea aceasta, a imobilului, în cazul actului dotal cu clauza de reintrebuințare, nu trebuie făcută prin licitație publică; că licitația publică a unui imobil dotal, este prevăzută de art. 1.253 Cod. civ. pentru cazurile arătate de acest articol; că atunci însă când în actul dotal se permite înstrăinarea, înstrăinarea se face pentru că o permite actul dotal; în cazul acesta licitația nu este necesară decât atunci când femeia este minoră, fiindcă imobilele minorilor nu pot fi vândute decât numai prin licitație publică.

Având în vedere că stabilindu-se cele expuse, susținerile reclamantilor că imobilul din str. Romulus era inalienabil și, că în orice caz el nu a fost valabil înstrăinat, fiindcă înstrăinarea nu s'a făcut prin licitație publică, se găsesc nefondate, fiindcă imobilul se putea înstrăina, conform clauzei din actul dotal, iar licitația publică nu trebuia făcută, fiindcă reclamanta Maria Filipescu nu era minoră; că rezolvându-se aceste chestiuni, urmează să examinăm în ce

proporție imobilul din str. Romulus era dotal și care era suma, ce trebuia consemnată ca dotă, la vânzarea lui.

Considerând că prin vânzarea unui imobil dobândit cu o sumă de bani, din care numai o parte a fost dotală, suma ce se realizează nu devine dotală pentru aceeași sumă, ce a fost întrebuințată la cumpărarea imobilului, ci ea devine dotală numai pentru suma ce reprezintă proporția dintre banii dotali și prețul imobilului cumpărat;

Astfel dacă imobilul dobândit pe suma de 50.000 lei a fost cumpărat cu suma de 8.000 lei, care era dotală, iar restul de bani a fost parafernă pentru o parte iar pentru o altă parte aparține unei alte persoane, în urmă dacă imobilul se vinde cu 350.000 lei, din această sumă nu devine dotală numai suma de 8.000 lei, ci dotală este proporția dintre 8.000 lei și 50.000 lei, fiindcă numai această proporție înlocuiește partea imobilului dotal; deci când un imobil cumpărat cu suma de 50.000 lei a cuprins numai suma de 8.000 lei ca dotală, prin vânzarea în urmă, a acestui imobil, cu suma de 350.000 lei, suma ce se consemnează ca dotală este de 56.000 lei, fiindcă ea înlocuiește imobilul dotal pentru proporția de 8/50; că prin majorarea acestei valori a imobilului pentru partea dotală, dela 8.000 lei la 56.000 lei, nu înseamnă că dota s'a mărit în timpul căsătoriei, fiindcă suma de 56.000 lei ia locul părții dotale a imobilului, ci înseamnă numai că valoarea economică a dotei s'a schimbat.

Având în vedere că reclamanții pentru a susține că suma ce trebuia consemnată ca fond dotal era de 208.000 lei pe lângă suma plătită Creditului Funciar Urban de cumpărător, arată, că pentru imobilul cumpărat cu suma de 50.000 lei, soția a dat ca aconto 8.000 lei care era dotală, iar soțul 4.000 lei; — că proporția dreptului soției în imobil era de 2/3, iar al soțului de 1/3; că imobilul a devenit dotal în această proporție, fiindcă soția împreună cu soțul și-au luat obligația să plătească și restul din preț.

Având în vedere că imobilul din str. Romulus fiind cumpărat cu prețul de 50.000 lei, din care dotali au fost numai 8.000 lei, dotalitatea numai pentru această sumă există; că dacă dreptul soției în imobil este de 2/3, aceasta nu înseamnă că și dotalitatea este de 2/3; că dotalitatea existând numai pentru ceea ce este dotal, ea există pentru suma de 8.000 lei, iar pentru restul dreptul soției în imobil era parafernă: că prin vânzarea mai departe a imobilului cu suma de 350.000 lei, suma care trebuia consemnată ca dotală era suma de 56.000 lei, iar restul sumei de bani convenită soției era parafernă.

Având în vedere că Tribunalul Ilfov s. IV-a civ. cor., autorizând pe reclamant să vândă imobilul din str. Romulus cu suma de 350.000, a arătat în autorizația sa, că cumpărătorul va consemna suma de 8.026 lei ca fond dotal; că aceasta și-a îndeplinit obligația, consemnând această sumă; că urmează să examinăm, dacă prin îndeplinirea acestei obligații, cumpărătorul este apărat de faptul, că acesta nu a consemnat suma de 56.000 lei, cât s'a stabilit că era fondul dotal, ce rezulta din vânzarea imobilului dotal.

Considerând că o eroare de fapt, în autorizația Tribunalului de a vinde un imobil dotal, apără pe cumpărător contra unei acțiuni în anulare a vânzării; că rațiunea se găsește în faptul, că cumpărătorul nu are să mai cerceteze faptele ce au ocazionat vânzarea, de îndată ce Tribunalul a cercetat aceste fapte; că dacă Tribunalul a fost indus în eroare de soțiii, nu cumpărătorul are să sufere de aceasta; că nu tot acelaș lucru este în cazul unei erori de drept; că chestiunea de drept, pe lângă Tribunal, trebuie și partea să o cerceteze; că Tribunalul neputând să autorizeze vânzarea în afară de cazurile legale, măsura grațioasă a Tribunalului de autorizare nu aduce nici o acoperire, când vânzarea nu se putea face;

Având în vedere că în vânzarea imobilului din str. Romulus, eroarea Tribunalului, când a dispus ca să se consemneze suma de lei 8.026, în loc de 56.000 lei, este o eroare de drept, nu de fapt, fiindcă este o chestiune de drept, când se stabilește ce fond dotal, ia locul unui imobil dotal, când este vândut; că această eroare cum s'a arătat, nu apără pe cumpărător, când nu a consemnat întregul fond dotal.

Considerând că dacă cumpărătorul nu a consemnat fondul dotal, în cazul vânzării unui imobil dotal, el încă poate să consemneze acest fond dotal, când căsătoria există; că prin această consemnare, acțiunea în anulare a vânzării nu se mai poate primi; într'adevăr prin această acțiune plecându-se dela faptul că fondul dotal nu a fost asigurat, acțiunea nu mai are nici o rațiune de a fi primită, când fondul dotal s'a consemnat.

Având în vedere că această chestiune nu s'a discutat de părți; că ținând seama că imobilul din str. Romulus a mai trecut și în altă mână, dela cumpărătorul Ștefan Leibovici, și că acțiunea în anulare ar produce perturbații prin introducerea acțiunilor în garanție, Tribunalul, pe baza dispozițiilor legii accelerării, care autoriză punerea în discuție a chestiunilor ce duc la soluționarea litigiilor, repune afacerea pe rol, pentru discutarea acestor chestiuni:

Cu ocazia aceasta reclamanții, în cazul când pârâta nu va consemna suma ce s'a convenit ca fond dotal din vânzarea imobilului din str. Romulus, vor discuta și obiecțiunea făcută de pârâtă prin concluziile scrise, că reclamanții nu pot cere în nici un caz anularea întregii vânzări, ci numai pentru partea dotală, rămânând în indiviziune pentru rest;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător H. Udrea, Trib. dispune, amână pricina la 11 Octombrie 1932.

(ss) Hariton Udrea, Paul Moscu.

A apărut:

LEGEA ACCELERĂRII, cuprinzând legea pentru modificarea legii din 19 Mai 1925, privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților, înaintea Tribunalelor și Curților de apel precum și pentru unificarea competenței judecătoriilor, Adnotată cu doctrină și Jurisprudență de N. Jac Constantinescu Președinte C. Apel București.

Prețul 60 lei. De vânzare la „Curierul Judiciar“.

A apărut:

REGIMUL JURIDIC AL SOCIETĂȚILOR COOPERATIVE DUPĂ LEGEA DIN 1929 de C. C. Zamfirescu, doctor în drept dela Universitatea din Paris, Prețul 120 lei De vânzare la „Curierul Judiciar“.

A apărut:

LEGEA CONTRIBUȚIUNILOR DIRECTE adnotată de Lascăr Davidoglu, magistrat cuprinzând: 1) Legea din 1923 cu Instrucțiunile Ministerului de Finanțe, Adausele Comisiei Centrale fiscale, toate legile modificatoare aduse acestei legi până în luna Mai 1932, cum și jurisprudențele instanțelor judecătorești în legătură cu aplicarea legii. 2) Legea pentru represiunea evaziunii fiscale cu o prefață de Zamfir Brătescu. Prețul 200 lei. De vânzare la „Curierul Judiciar“.